

גמרא סדורה

מסכת עירובין

פרק ט' - "כָּל גְּמוֹת"

לימוד פרק זה מוקדש לעילוי נשמת:

עמי צבי בן ברוך ופרידה שמחה נתן

גדל בדור שחוה את סוף שלטון האנגלים ותקומת ישראל בתנועת השומר הצעיר
רצה להקים ענף דייגים עבריים, היה בקבוצ ואז הלך ללמוד להיות וטרנר באוניברסיטת וינה. עבד כוטרינר
באזור עוטף עזה הצפוני ברפתות בקיבוצים ומושבים.
בנו צבר מספר: גידל אותי על אהבת הארץ וטילים לך לך לאורכה ולרוחבה. תמך בי מאוד בלהשתלב
בחברה הכללית למרות החרשות שלי.
בסוף ימיו רצה לדעת את מקור המנגינות המשפחתיות שקיבל מאימו ומצא שהמנגינות מקורן בחסידות
חב"ד. ביקש שאקנה לו תפילין.
יהי זכרו ברוך

מהדורה המעניקה חווית הצלחה ומאהיבה את הגמרא על לומדיה

"אם היו בני אדם מרגישים במתיקות התורה, היו משתגעים ומתלהטים אחריה, כי התורה כוללת כל הטובות שבעולם"
(אור החיים הקדוש)

יצא לאור על ידי
עמותת "וכל בניך לימודי ה"
י"ח חשוון תשפ"א

בהצלחה - יגעת ומצאת - תאמין!!!

להארות והערות

דניאל ברק ווינט

טל' - 0526071122

דוא"ל vinetdb81@gmail.com

עתניאל ד.ג. הר חברון 9040700

©

כל הזכויות על הטקסט, ניקוד ופיסוק,

החלוקה לסוגיות ופסקאות,

שמורות לעמותת "וכל בניין לימודי ה" ולדניאל ברק ווינט.

רס"י

מסכת עירובין פרק ט' - "כָּל גָּגוֹת"

1. פט, א

מְשֻׁנָּה

כָּל גָּגוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אַחַת,
וּבְלִבְדָּ שְׁלֵא יְהֵא גָג: גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה,
אוּ נְמוּדָ עֶשְׂרֵה,

דְּבַר רַבִּי מַאִיר.

וְחֻכְמִים אוֹמְרִים:

כָּל אֶחָד וְאֶחָד - רְשׁוֹת בְּפָנֵי עֶצְמוֹ.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר:

אֶחָד גָּגוֹת,

וְאֶחָד חֲצִירוֹת,

וְאֶחָד קַרְפִּיפוֹת - רְשׁוֹת אַחַת הֵן לְכֻלָּם שֶׁשְּׁבַתוֹ לְתוֹכוֹ.

וְלֹא לְכֻלָּם שֶׁשְּׁבַתוֹ בְּתוֹךְ הַבַּיִת.

גְּמָרָא

יְתִיב אַבְיִי בַר אֲבִין וְרַבִּי חֲנִינָא בַר אֲבִין, וַיְתִיב אַבְיִי גְבִייהוּ,

וַיְתִבֵי וְקָאמְרִי:

בְּשֵׁלְמָא רַבְנָן סְבְרִי: כְּשֵׁם שְׁדִיּוּרִין חֲלוּקִין לְמַטָּה, כֵּן דִּיּוּרִין חֲלוּקִין לְמַעְלָה,

אֵלָא רַבִּי מַאִיר מַאי קָסְבַר?

אִי קָסְבַר: כְּשֵׁם שְׁדִיּוּרִין חֲלוּקִין לְמַטָּה, כֵּן דִּיּוּרִין חֲלוּקִין לְמַעְלָה - אַמַּאי רְשׁוֹת אַחַת הֵן!

וְאִי קָסְבַר: אִין חֲלוּקִין, דְּכָל לְמַעְלָה מַעְשְׂרָה רְשׁוֹת אַחַת הִיא - אֶפְלֹי גַּג גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה וְנְמוּדָ עֶשְׂרֵה נְמִי!

אָמַר לְהוּ אַבְיִי:

לֹא שְׁמִיעַ לְכוּ הָא דְאָמַר רַב יִצְחָק בַּר אֲבָדִימִי:

אוֹמֵר הִיא רַבִּי מַאִיר: כָּל מְקוֹם שֶׁאֵתָּה מוֹצֵא שְׁתֵּי רְשׁוּיֹת, וְהֵן רְשׁוֹת אַחַת,

כְּגוֹן: עַמּוּד בְּרְשׁוֹת הַיְחִיד גְּבוּהָ עֶשְׂרֵה וְרִחְבָּא אַרְבָּעָה - אֶסוּר לְכַתְּפֵי עֲלִיו.

גְּזִירָה מְשׁוּם תַּל בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים.

הֵכָא נְמִי, גְּזִירָה מְשׁוּם תַּל בְּרְשׁוֹת הַרְבִּים.

סְבוּר מִינָה:

אֶפְלֹי מְכַתְּשָׁת,

וְאֶפְלֹי גִיגִית.

אָמַר לְהוּ אַבְיִי:

הֵכִי אָמַר מַר: לֹא אָמַר רַבִּי מַאִיר אֵלָא עַמּוּד וְאַמַּת הַרְיָחִים,

הוֹאִיל וְאָדָם קוֹבֵעַ לְהֵן מְקוֹם.

וְהָרִי כוֹתֵל שְׁבִין שְׁתֵּי חֲצִירוֹת דְּקוֹבֵעַ,

וְאָמַר רַב יְהוּדָה: בְּשֵׁתִימְצִי לוֹמֵר,

לְדַבְרֵי רַבִּי מַאִיר: גְּזִין רְשׁוֹת לְעֶצְמוֹ,

חֲצִירוֹת רְשׁוֹת לְעֶצְמוֹ,

קַרְפִּיפוֹת רְשׁוֹת לְעֶצְמוֹ.

מַאי לָאוּ דְשָׂרִי לְטַלְטוּלֵי דְרֶךְ כּוֹתֵל?!

אָמַר רַב הוֹנָא בַר יְהוּדָה אָמַר רַב שִׁשְׁת:

לֹא, לְהַכְנִיס וּלְהוֹצִיא דְרֶךְ פְּתָחִים.

מתני'
כל גגות העיר רשות אחת. ואף על פי שדיורין חלוקין למטה לשני בני אדם הגגות שאין תשמישן תדיר אין בהם חילוק רשות וכלים ששבתו בגג זה מותרין להוציאם לזה:
ובלבד שלא יהא גג גבוה. מחבירו עשרה דאם חלוק מהן בגובה י' אסור לטלטל ממנו לגגין וטעמא מפרש בגמ':
וחכ"א כל אחד ואחד רשות לעצמו. ואם לא עירבו דיורין של מטה אסור לטלטל מזה לזה:
ר' שמעון. מיקל מכולם ואמר חצירות וגגות וקרפיפות שאינן יותר מבית סאתים הואיל וכולם אין תשמישן מיוחד ותדיר רשות אחת הן ומטלטלין מזה לזה אפילו מחצר של רבים לחצר רבים בלא עירוב ולית ליה לרייש עירובי חצירות אלא משום היתר כלי הבית:
לכלים ששבתו בתוכן. כלים ששבתו באחד מהן מוציאין אותן מזה לזה:
אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית. והביאום לחצירן ע"י שעירבו בני החצר אסור להוציאן מחצירו לחצר אחרת אם לא עירבו ב' החצירות יחד:

גמ'
כל מקום שאתה מוצא שתי רשויות. שעומדת כל אחת לבדה:
והן רשות אחת. שם אחת להן ששתיהן רשות היחיד:
כגון עמוד. גבוה עשרה בחצר:
אסור לכתף עליו. מן החצר ואע"פ שרשות חצר עולה עד לרקיע:
גזירה משום תל גבוה י'. ברה"י דהוה רה"י דלא ליתי לכתופי עליה:
אמת הריחים. כל בנין העמדת הריחים מקום מושבן קרי ליה אמת הריחים:
הואיל ואדם קובע להן מקום. דדמו לתל:
ואמר רב יהודה. לקמן בפירקין:
כשתימצוי לומר. כשתדקדק בדבריהם תמצא כן:
חצירות רשות לעצמן. ומטלטלין מחצר של רבים לחצר של רבים בלא עירוב וכן של יחיד דכי היכי דאמר ר' מאיר גגות רשות אחת הן שמעינן מינה דחצירות נמי רשות אחת שהרי אין תשמישן מיוחד כבתים ודמו לגגין אבל מגג לחצר לא כדקתני ובלבד שלא יהא גג גבוה מחבירו י' וכל שכן מגג לחצר:
מאי לאו. הא דקאמרין חצירות רשות לעצמן דשרי לטלטולי דרך כותל ולא גזר משום תל אלמא גג גבוה ונמוך טעמא אחרינא הוא וקרפף אם יש יותר מבית סאתים (הן) מטלטלין מזה לזה תוך ד' ואי של בית סאתים מטלטלין טלטול גמור אבל מהן לחצירות לא דלא דמו לחצירות דחצירות רשות שותפות וקרפף רה"י:

2. פט, א - צ, א

רָשָׁי

רב אמר אין מטלטלין. לרבנן בגג הסמוך לחבירו:

אלא בד' אמות. דכיון דלרבנן כל אחד רשות לעצמו והן פרוצין זה לזה אוסרין זה על זה דה"ל רשות פרוצה במלואה למקום האסור לה:

מותר לטלטל במולו. שמחיצות המבדילות למטה מן הדירון אמרינן גוד אסקינהו למעלה ויפרידו ביניהן:

במחיצות הניכרות. שאין הבתים מחוברין ויש אויר ביניהם ומחיצות הבתים נראין לעומדין על הגג כשמשתכלין תחת רגליהם:

כולי עלמא לא פליגי. דאמרינן בהו גוד אסיק דדמו לעמוד ברשות הרבים דהוי רשות היחיד משום גוד אסיק משוך והעלה:

כי פליגי בשאין המחיצות ניכרות. שהגגין מחוברין יחד ומכסיין המחיצות שבין הדירון:

לא אמרינן גוד אסיק. בכי האי גוונא:

רשות לעצמו. קא סלקא דעתך כל אחד יטלטל בגגו משמע:

והני דבי שמואל תנו. אית מתניתא בידייהו דמותבי מינה תיובתא לדבי רב דקתני אין להן לכל אחד אלא גג דמשמע דלא יטלטלו אלא בגגו הא בגגו יטלטלו:

לא שמיע לי הא שמעתא. דשמואל דנימא גוד אסיק במחיצות כי הני שאין ניכרות. גג גדול סמוך לקטן. גדול עודף עליו לכאן ולכאן:

הגדול מותר. לטלטל בו דירון שבו ואפילו לרב דהא מחיצות של מטה שישנן בעודפו לכאן ולכאן מחיצות הניכרות הן וגוד אסקינהו ואית להו גיפופי והך פירצה שכנגד הקטן פתחא הוי לגדול ואין קטן אוסר עליו דהוי כשתי חצירות ופתח ביניהם:

אבל קטן אסור. דלדידיה הוי מלואו ולא פתחא הוא ואסרי עליה בני גדול:

שיש דירון על זה ועל זה. שעוברין כל שעה מזה לזה הלכך ליכא למימר גוד אסיק במחיצה התחתונה שביניהם מפני שנדסרת היא:

אבל אין בהן דירים. אמרינן בה גוד אסיק ומותר אף הקטן אלמא אף במחיצה שאינה ניכרת אית ליה לשמואל גוד אסיק דאי לאו דמחוברין הן אין דריסה מזה לזה:

שיש מחיצה על זה ועל זה. כל סביבותיהן חוץ מכנגד חברון דהשתא מישתרי גדול בגיפופי:

["כָּל גִּגוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אַחַת.]

"וּחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כָּל אֶחָד וְאֶחָד - רְשׁוֹת בְּפָנֵי עַצְמוֹ".

איתמר:

רב אמר:

אין מטלטלין בו אלא ארבע אמות.

ושמואל אמר:

מותר לטלטל בכולו.

במחיצות הניכרות - כולי עלמא לא פליגי.

כי פליגי - במחיצות שאין ניכרות.

רב אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות - לא אמר 'גוד אסיק מחיצתא'.

ושמואל אמר: מותר לטלטל בכולו - אמר: "גוד אסיק מחיצתא".

תנן:

"וּחֲכָמִים אוֹמְרִים:

כָּל אֶחָד וְאֶחָד - רְשׁוֹת לְעַצְמוֹ".

בשלקמא לשמואל ניהא, אלא לרב קשיא!

פט, ב

אמרי בי רב משמיה דרב:

שלא יטלטל שתי אמות בגג זה, ושתי אמות בגג זה.

והא אמר רבי אלעזר:

כי הוינן בבבל הוה אמרינן: בי רב משמיה דרב אמרו:

אין מטלטלין בו, אלא בארבע אמות,

והני דבי שמואל תנו:

"אין להו אלא גגו".

מאי "אין להו אלא גגו"? לאו דשרו לטלטולי בכוליה!

ומי אלימא ממתניתין?!

דאוקימנא שלא יטלטל שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג זה,

הכי נמי, שתי אמות בגג זה ושתי אמות בגג זה.

אמר רב יוסף:

לא שמיע לי הא שמעתא.

אמר ליה אביי:

את אמרת ניהלן,

ואהא אמרת ניהלן:

גג גדול הסמוך לקטן - הגדול מותר, והקטן אסור.

ואמרת לן עלה:

אמר רב יהודה אמר שמואל:

לא שנו אלא שיש דירון על זה, ודירון על זה,

דהויא לה הא דקטן - מחיצה נדרסת,

אבל אין דירון על זה ועל זה - שניהן מותרין.

אמר ליה:

אנא הכי אמרי לכו:

לא שנו אלא שיש מחיצה על זה, ומחיצה על זה,

רָשׁ"י

אבל אין מחיצה לא לכאן ולא לכאן שניהן אסורין. דקטן נמי אסר אגדול דהואיל ולא הוּו גיפופי ממש אלא על ידי גוד אסיק לא הוּו גיפופי לשוויה פתחא לגביה דפתחא דמינכר בעינן וכה"ג לא עבדי אינשי:

אי אמרי לכו דירין. אם הזכרתי לכם שום דירה בדבר כך אמרתי לכם רב יוסף חלה ושכח תלמודו:

לא שנו. דקטן אסור בין לדירי קטן בין לדירי גדול אלא שיש מחיצה ראויה לדירה כלומר מחיצה קבוע וקיימא דתרווייהו גלו דעתייהו דבעו אשתמושי כל חד בדידיה הלכך גדול מותר בשלו דפתחא הוא ולא אסר קטן עליו וקטן אסור לשניהם משום דנפרץ במלואו לגדול ואסרי עליה בני גדול ולדידהו נמי לא מישתרי דכיון דעבד ליה מריה מחיצה קבועה לא סליק נפשיה מיניה ולא אחלי לגבייהו:

סליקי סליקו נפשייהו. בני קטן מנגו ואחליה לבני גדול:

הותר בכל הגגין. ואפילו לרבנן דכיון דאינהו לא עביד סולם סליקו נפשייהו ואחלינהו לגביה:

בנה עלייה. והקיף כל גגו מחיצות לעלייה:

דקה. פתח קטן פתוח לצד הגגין:

הותר בכלן. דגלי דעתיה דקא מחזיק בהו והם לא הקפידו לעשות כן אחלינהו לגביה:

פעמים שהדקה לאיסור. ואפילו לרבי מאיר דמשוי כל הגגות רשות אחת אסור בהן:

דעבדה להדי תרביציה. שפתח לצד גינתו ומחיצה של צד הגגין הניח סתומה:

לנטורי תרביצא עבידא. וסילק עצמו מן הגגין:

דגדול - מישתרי בגיפופי, וקטן - נפרץ במלואו.
אבל אין מחיצה לא על זה ולא על זה - שניהן אסורין.

והא דירין אמרת לן!

אי אמרי לכו דירין,
הכי אמרי לכו: לא שנו אלא שיש מחיצה ראויה לדירה על זה, דגדול מישתרי בגיפופי,
וקטן נפרץ במלואו,
אבל יש מחיצה ראויה לדירה על הגדול, ואין ראויה לדירה על הקטן,
אפילו קטן שרי לבני גדול.

מאי טעמא?

כיון דלא עבוד מחיצה, סליקי סליקו נפשייהו מהכא.
כהא דאמר רב נחמן: עשה סולם קבוע לגגו - הותר בכל הגגין כולן.

אמר אביי:

בנה עלייה על גבי ביתו ועשה לפניה דקה ארבעה - הותר בכל הגגין כולן.

אמר רבא:

פעמים שנה דקה לאיסור,

הכי דמי?

דעבידא להדי תרביצא דביתיה,

דאמר:

לנטורי תרביצא הוא דעבידא.

צא

3. צ, א

רש"י

ב' אמות בגג זה. כרב סבירא ליה דאמר גג שבין הגגין אין מטלטלין בו אלא בדי דאסרי אהדדי:
מהו. לטלטל מאחת מהן לעמוד העומד ברה"ר סמוך לו גבוה י' ורחב ד':
כרמלית ורה"י קא מיבעיא ליה. בתמיה כלומר פשיטא דאסיר דהא גג כרמלית הוא כדאמר' אין מטלטלין בו אלא בדי ועמוד רשות היחיד:
ורמי בר חמא אגב חורפיה כו'. התלמוד קאמר ורמי בר חמא נמי ודאי לא איבעי ליה למיבעי הכי אלא אגב חורפיה מיהר בשאילתו ולא עיין בה יפה:
והכי הוא דמיבעיא ליה ב' אמות בגג. שבין הגגין:
וב' אמות באכסדרה. של בעלים אחרים עיי' תקרה של אכסדרה יותר מבית סאתים ואין לה מחיצה ואין לה פי תקרה דנימא יורד וסותם דעבידא כי אורזילא בשפוע כגגין שלנו וכדאמרן בעושין פסין (לעיל כה:): דהשתא הויא לה נמי כרמלית מהו לטלטל מזה לזה:
חדא רשותא הוא. ואף ע"פ שאינן של איש אחד אין בהם חלוק רשותא ואפי' לרבנן דלא דמו לשני גגין דהתם איכא דיורין למטה בשניהם וי"ל כשם שיש חלוק רשות למטה בבתיים כך יש חלוק למעלה דחלוק למטה סליק ואזיל לעיל אבל באכסדרה ליכא למימר הכי:
או דילמא כיון דמגג לגג אסיר. טעמייהו דרבנן משום דקפדי אשינוי בעלים הוא ומגג לאכסדרה נמי:
בחורבה. של אחרים ופרוצה לרה"ר דהויא נמי כרמלית כגג בין הגגין:
לאו היינו דרמי. מה בין חורבה לאכסדרה:
וכי מאחר אתאי ונצאי. מפי אחר באתי וחלקתי בשאלה ששאלה אחר באתי לקנתר בתמיה:
מאי קא מיבעיא ליה. הא לא דמי לגג ואסיר:
אם תימצוי לומר קאמר. כלומר לא פשיטא לרב ביבי דתיהוי חורבה חזיא לדירה ולא פשיטא ליה נמי דתיהוי כי אכסדרה דהא עדיפא מינה פורתא ובא להוסיף על שאילתו של רמי בר חמא על ידי את"ל והכי קאמר אם פשיטא לרמי בר חמא דשרי הכא מאי התם הוא דאכסדרה לא חזיא מידי לדירה אבל חורבה חזיא לדירה בתיקון מועט או דילמא כו':

[**וְחִכְמִים אֹמְרִים:**

כָּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוּת בְּפָנֵי עַצְמוֹ"]

בְּעֵי רְמֵי בַר חָמָא:

שְׁתֵּי אַמּוֹת בְּגַג, וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בְּעַמּוּד - מַהוּ?

אָמַר רַבָּה:

מַאי קָא מִיבְעֵיא לִיה?

כְּרַמְלִית וְרְשׁוּת הַיְחִיד - קָא מִיבְעֵיא לִיה?!

וְרְמֵי בַר חָמָא, אֲגַב חוֹרְפִיָּה לֹא עֵינּוּ בָּהּ,

אֶלָּא הִכִּי קָמִיבְעֵיא לִיה:

שְׁתֵּי אַמּוֹת בְּגַג, וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בְּאֲכַסְדְּרָה - מַהוּ?

מִי אֲמַרְיָנוּ: כִּיּוֹן דְּלֹא הָאֵי חֲזֵי לְדִירָה, וְלֹא הָאֵי חֲזֵי לְדִירָה - חֲדָא רְשׁוּתָא הִיא,

אוּ דִילְמָא:

כִּיּוֹן דְּמַגַּג לִגַּג אֲסִיר, מַגַּג לְאֲכַסְדְּרָה נְמִי אֲסִיר?

בְּעֵי רַב בִּיבִי בַר אֲבִי:

שְׁתֵּי אַמּוֹת בְּגַג, וּשְׁתֵּי אַמּוֹת בְּחוֹרְבָּה - מַהוּ?

אָמַר רַב כְּהֵנָּא:

לֹא הֵינּוּ דְרָמֵי בַר חָמָא?!

אָמַר רַב בִּיבִי בַר אֲבִי:

וְכִי מֵאַחַר אֲתָאֵי וְנִצְאֵי?!

אֲכַסְדְּרָה - לֹא חֲזִיא לְדִירָה,

וְחוֹרְבָּא - חֲזִיא לְדִירָה!]

וְכִי מֵאַחַר דְּחֲזִיא לְדִירָה - מַאי קָא מִיבְעֵיא לִיה?

'אם תמצוי לומר' קאמר,

אם תמצוי לומר: אכסדרה לא חזיא לדירה - חורבה חזיא לדירה.

או דילמא:

השתא מיהא לית בה דיורין?

תיקו.

4. צ, א

רש"י

גגין השוין. שאין בהן גג גבוה מחבירו עשרה ויש הרבה סמוכין יחד:

לר"מ. דמשוי להו כולהו חדא רשותא ולא אסרי אהדדי:

וגג יחידי לרבנן. שאינו סמוך לאחרים דאפילו לרבנן ליכא דליסר עליה:

ושמואל אמר אין מטלטלין בו אלא בד'. והא דקאמר ר' מאיר רשות אחת הן לטלטל ב' אמות בזה וב' אמות בזה וטעמייהו דרב ושמואל מפרשא ואזלא:

קשיא דרב אדרב. דא"ר לעיל (פ.ט.) בגגין השוין לרבנן דאסרי אהדדי אלמא לא אמר גוד אסיק מחיצות שביניהם להיות מובדלת הי"נ בגגין השוין לר"מ נהי נמי דהאי לא אסר אחבריה דחדא רשותא משוי להו מיהו בני רה"ר העוברת לפניהם ולאחריהם ולצידי החיצונות אמאי לא אסרי עלייהו הא ליכא מחיצות לגגין ומחיצות תחתונות אמר רב דלא מהני להו וכן בגג יחידי לרבנן ליתסרו עליה בני רה"ר וחצירות שסביבותיו: ומשני התם בין גג לגג לא אמרינן גוד אסיק דלא מינכרן מחיצתא שהן מכוסות בגגין הלכך כיון דאמרו רבנן יש חלוק רשויות למעלה וגוד אסיק נמי בכי הני לא אמרי הרי הן פרוצים כל אחד אחד לרשות האסורה לו לפיכך אסור לטלטל בו:

אבל הכא מחיצות מינכרן. וקאמרינן בהו גוד אסיק הלכך לר' מאיר דמשוי להו חדא רשותא ליכא דליסר דהא מחיצות חיצונות אית להו והוו כולהו כחד גג מוקף מחיצות וכן גג יחידי לרבנן: הכי גרסינן התם לא מינכרא מחיצתא הכא מינכרא מחיצתא:

התם ליכא יותר מבית סאתים. כיון דאית ליה לשמואל גוד אסיק אף במחיצות שבינתים ואע"פ שאינן ניכרים ופלוגתייהו קמיינתא אליבא דרבנן היא דמשוו לכל חד רשותא באנפי נפשיה הוי כל גג וגג מוקף בפני עצמו ובכל חדא ליכא יותר מבית סאתים אבל הכא דפלגינן אליבא דר' מאיר דמשוי לכולהו כחד וכולן ניתרין במחיצות חיצונות יש כאן יותר מבית סאתים והיקף זה דגוד אסיק אינו היקף לדירה דהנך מחיצות של מטה אף על פי שנעשו לדירה למטה עבדין לדור בחללו למטה ולא לדירת גג הלכך כי מסקינן להו הוי מוקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה וגג יחידי לרבנן נמי בדאיכא טפי מבית סאתים דומיא דגגין השוין לרבי מאיר:

[כַּל גַּגוֹת הָעִיר רְשׁוֹת אַחַת, ... וְחֻכְמִים אוֹמְרִים: כַּל אֶחָד וְאֶחָד רְשׁוֹת בְּפָנֵי עַצְמוֹ.

איתמר:

רב אמר:

אין מטלטלין בו אלא ארבע אמות.

ושמואל אמר:

מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּכוֹלוֹ" (עירובין פט.).

גגין השוין לרבי מאיר,

וגג יחידי לרבנן:

רב אמר:

מוֹתֵר לְטַלְטֵל בְּכוֹלוֹ.

ושמואל אמר:

אין מטלטלין בו אלא בארבע.

"רב אמר: מותר לטלטל בכולו" - קשיא דרב אדרב!

התם - לא מינכרא מחיצתא.

הכא - מינכרא מחיצתא.

"ושמואל אמר: אין מטלטלין בו אלא בארבע אמות" - קשיא דשמואל אדשמואל!

התם - לא הוי יותר מבית סאתים.

הכא - הוי יותר מבית סאתים,

והני מחיצות למטה עבדין, למעלה לא עבדין.

והנה קרקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה,

וכל קרפף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה - אין מטלטלין בו אלא בארבע.

5. ז, א-ב

רש"י

מותר לטלטל בכולה. ואפילו ישנה יותר מבית סאתים דהוקף לדירה הוא :
להבריח מים. ולא לדירה :
ומודה רב שאם כפאה על פיה. וגובהה יותר מעשרה אין מטלטלין בה אלא בארבע :
מאי שנא מגג יחידי. דאמר רב אפילו לרבנן מותר לטלטל בכולו ואפילו יותר מבית סאתים דכיון דמחיצות לדירה נעשו אע"פ שלא לדירת מעלה עשאוים כי אמרינן בהו גוד אסיק הוי כהיקף לדירה ה"נ כיון דכפאה לדור כפייתה זו היא עשיית מחיצתה לדירת מטן כי אמרת בהו גוד אסיק הוי היקף לדירה :
שכפאה לזפתה. שבטל מחיצותיה מתורת דירה דאין עומדות כל זמן כפייתה לא לדירת מעלן ולא לדירת מטן והוה כעמוד בעלמא וכי אמרת בהו גוד אסיק הוי היקף יותר מבית סאתים שלא הוקף לדירה וכרמלית היא :

מתני לה. להא דרב חייא בר יוסף אאכסדרה :
אכסדרה בבקעה. הבקעה כרמלית כדאמרינן ביציאות השבת (שבת ו:) ואכסדרה זו פרוצה מד' רוחותיה ועומד קירויה על ד' יתדות ונותנין ד' קורות מיתד ליתד ועליהן מסדרין הנסרין ואותן הקורות קרי פי תקרה והאי דנקט בקעה משום דבעיר סתם אכסדראות סמוכות להקיף בית או חצר ואיכא מחיצה אחת או שתיים ומודה שמואל התם דמטלטלין כדאמרינן לקמן :

ורב אליבא דר"מ. כיון דאמר בגגין השוין מטלטלין בכולן אלמא לאו כרמלית נינהו ליטלטל מגג לחצר אלמא אמרינן לקמן לדברי ר"מ גגין רשות לעצמן חצירות רשות לעצמן דאין מטלטלין מגג לחצר ואליבא דרבנן בגג יחידי ליכא למיפרך ליה לרב ליטלטל מיניה לחצר לדרבנן הכי נמי שרי דאמרינן לקמן (צא.) לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת ומטלטלין מגג יחידי לחצר של רבים שיש לו רשות בה ולשמואל לא מצי למיפרך אליבא דר' מאיר ליטלטל מגג לחצר דהא שמואל גגין השוין לר' מאיר כרמלית משוי להו לפיכך אין מטלטלין מהן לחצר של רבים דהויא רשות היחיד דאפילו לא עירבה קי"ל במס' שבת בפי' אם לא הביא כלי (דף קל:) דמטלטלין בכולה והא דאמר לקמן לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת שמואל מוקי לה בגג בין הגגין דלשמואל דאית ליה גוד אסיק במחיצות שביניהן ליכא לכל אחד יותר מבית סאתים א"נ בגג יחידי דליכא יותר מבית סאתים ואשמעינן אע"ג דגג לרבנן רשות מיוחדת וחצר הוא רשות שותפות מטלטלין דלא גזור רבנן מרה"י לרשות שותפין אלא בבתיים כגון מבית לחצר :

משום דרב יצחק. בריש פירקין גזירה משום תל ברה"י :
ושמואל אליבא דרבנן. בגג יחידי יותר מבית סאתים כיון דאמר דהאי גוד אסיק. לא הוי היקף לדירה וכרמלית היא ליטלטל מיניה לקרפף יותר מבית סאתים שתי אמות בזה וב' אמות בזה אלמא אמרינן לקמן לדברי חכמים גגין וחצירות רשות אחת וקרפפיות רשות אחת דאין מטלטלין מהן לקרפף ואליבא דר"מ ליכא למיפרך ליטלטל מגג לקרפף דהא תרוייהו כרמלית נינהו דהא גג יחידי יותר מבית סאתים אוקימנא גזירה משום תל ברה"י ולרב נמי אליבא דרבנן ליכא למיפרך דהא רב גג יחידי יותר מבית סאתים רה"י משוי ליה ובגגין השוין לרב אליבא דרבי מאיר דמותר לטלטל בכולן ליכא למיפרך ליטלטל מינייהו לקרפף פחות מסאתים גזירה משום תל ולרבנן מגג יחידי אליבא דרב דמשוי ליה רה"י נמי לא פרכינן ליטלטל מיניה לקרפף פחות מבית סאתים וכן מחצר לקרפף בין לר"מ בין לרבנן משום דקרפף חלוק מחצר דקרפף מוקצה לתשמיש שאינו תדיר אבל חצר וגגין שיה תשמישן ולרב לא פרכינן בגגין השוין לרבנן דמשוי להו רב אליבייהו כרמלית ליטלטל מינייהו לקרפף יותר מבית סאתים דאע"ג דמשוי להו רב כרמלית מפני שפרוצין זה לזה ה"מ להחמיר לאסור טלטול של.. כל אחד ואחד ביותר מד' אבל לא משוי ליה כרמלית גמורה להקל לטלטל מתוכן לכרמלית גמורה דאמרו לעיל לגבי גג בין הגגין לרב דאסור לטלטל ממנו לחורבה ולאכסדרה ואע"ג דשניהן אסורין לטלטל בתוכן אלא בד' אמות מ"מ הואיל ואין רשותיהו דומות דגג חזי לדירה טפי מחצר ואכסדרה לטלטל ממנו לחורבה ולאכסדרה וכ"ש הכא דגג חזי לדירה טפי מקרפף אבל לשמואל דמשוי גג יחידי כרמלית גמור דיותר מבית סאתים הוא פרכינן :

גזירה שמא יפחת הגג. ויחסר מבית סאתים ויקצרו גם את הבית למדת הגג מלמטה ויתנו המחיצה כנגד שפת הגג דהשתא ליכא יותר מבית סאתים והוי רה"י ואתי לטלטולי מיניה לקרפף כמעיקרא :

א"ה מקרפף. יותר מבית סאתים לקרפף יותר מבית סאתים נמי לא ליטלטל אפילו בתוך ד' דילמא מפחית חד מינייהו והוי רה"י מעלייתא ואתי לטלטולי כמעיקרא מיני לחורבה והוי כרמלית :
אי מיפחית לא מינכרא מילתא. כיון דליכא מחיצות על הגג לא מינכרא מילתא ולא מיחזי כפחות מבית סאתים דבר שאין לו מחיצות לא סליק ליה אומדנא שפיר וסברי אכתי טפי מבית סאתים הוא :

איתמר:

ספינה:

רב אמר:

מותר לטלטל בכולה.

ושמואל אמר:

אין מטלטלין בה אלא בארבע.

"רב אמר: מותר לטלטל בכולה" - אדהא איכא מחיצתא. ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות" - מחיצות להבריח מים עשויות.

זב,

אמר ליה רב חייא בר יוסף לשמואל:

הילכתא מותר, או הילכתא כרב?

אמר ליה:

הילכתא כרב.

אמר רב גידל אמר רב חייא בר יוסף:

ומודה רב שאם כפאה על פיה - שאין מטלטלין בה אלא בארבע אמות.

כפאה, למאי?

אילימא לדור תחתיה - מאי שנא מגג יחידי!

אלא שכפאה לזופתה.

רב אשי מתני לה אספינה,

ורב אחא בן רבא מתני לה אאכסדרה.

דאיתמר:

אכסדרה בבקעה,

רב אמר:

מותר לטלטל בכולה.

ושמואל אמר:

אין מטלטלין בה אלא בארבע.

רב אמר: מותר לטלטל בכולה" - אמרינן פי תקרה יורד וסותם.

"ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע" -

לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם.

ורב אליבא דרבי מאיר, ליטלטלי מגג לחצר!?

גזירה, משום דרב יצחק בר אבדימי.

ושמואל אליבא דרבנן, ניטלטל מגג לקרפף!

אמר רבא בר עולא:

גזירה שמא יפחת הגג.

אי הכי, מקרפף לקרפף נמי לא יטלטל,

דילמא מיפחית ואתי לטלטולי!

התם - אי מיפחית, מינכרא ליה מילתא.

הכא - אי מיפחית, לא מינכרא מילתא.

6. צ, ב - צא, א

ר"י

כשתמצא לומר. כשתעמוד על סוף דעתן זהו גמר דבריהן:

לדברי ר"מ גגין רשו לעצמן. ומטלטלין מגגו של ראובן לגגו של שמעון:

וחצירות רשות לעצמן. ומטלטלין מחצירו של ראובן לחצירו של שמעון כלים ששבתו בחצר וכן מחצר של רבים לחצר של רבים:

וקרפיות רשות לעצמן. ואפילו הן של ב' אנשים מטלטלין מזה לזה דהאמר ר"מ כל גגות העיר רשות אחת שמע מינה דס"ל דאין רשות מתחלקת מחמת שינוי בעלים אלא בתים לחודייהו מפני שהם תדירות לדירה דמה לי גגין ומה לי חצירות ומה לי קרפיות אבל מגג לחצר ומגג לקרפף לר"מ לא ואפילו של איש אחד כדאמרינן גזירה משום תל ברה"י וכ"ש כשהן של שנים ומחצר לקרפף נמי לא דשמעינן להו לרבנן לקמן בבביתא דאסור לטלטל מחצר לקרפף ור"מ לא שמעינן ליה דפליג עלייהו להקל אלא בחלוק רשויות דגגין הואיל ושמן שוה אבל ברשויות החלוקות בשמן לא שמעינן ליה דמיקל דדוקא קאמר ר"מ גגות דתשמישתן שוה וכן חצירות וכן קרפיות ואפילו הן של שנים דבשינוי בעלים לא מיתסרי אלא בתים לר"מ וגגין לרבנן אבל בחלוק תשמיש ושינוי שם הרשות קפיד הלכך מחצר לקרפף אסור ואפילו הוא שלו ואינו יותר מבית סאתים דעל כרחך הנך קרפיות בשאין יתירים על בית סאתים קאמר דאי ביתירים בהא לימא רבי שמעון מטלטלין הא כרמלית היא וליכא מאן דפליג דמחצר המשכן גמרי ועוד בהדיא אמרינן בשלהי עושין פסין דפלוגתא דר"ש ורבנן בקרפף בית סאתים היא ואפילו חצר וקרפף של איש אחד אסרי רבנן דקאמרי התם קרפף יותר מבית סאתים שהוקף לדירה נזרע רובו הרי הוא כגנה כו' ואמר רב הונא בריה דרב יהושע כו' וכי דייקת בה שמעינן מינה דלא שרי ר"ש אלא בקרפף בית סאתים ורבנן אסרי אע"ג דלחך גברא הוא:

לדברי חכמים. דלא גזרו משום תל גגין וחצירות רשות אחת הן לא שיטלטל מגג לגג אם חלוקין בעליהן משום דגגין לרבנן כבתים משוי להן על ידי חילוק שלמטה אבל מחצר של רבים לחצר של רבים מטלטלין ומגג לחצר דרבים מטלטלין ואע"ג דגג רשותא דידיה וחצר דשותפות כדתניא בבביתא לקמן הואיל וגג תשמיש שאינו תדיר הוא לא הוי ממש כבית ומטלטל ממנו לחצר:

קרפיות רשות אחת. ואפילו הן של שנים דכל רשות ששמו שוה מותר לו חוץ מן הגגין אבל מחצר לקרפף אפילו דחד גברא אסיר ולא דמי לגג וחצר דתשמישתיה דגג שוה לחצר הוא והכי שמיע ליה לרב יהודה וממתניתין דייק לה מדקאמר ר"ש כולן רשות אחת מכלל דרבנן לאו חדא רשותא משוי להו לכולהו ובריייתא מסייעא ליה לקמן דקתני גג וחצר ואכסדרה ומרפסת כולן רשות אחת הן וחצר ומרפסת כב' חצירות דמי ומדוקיא דידה דלא תנא בה קרפף ומבוי מוקמינן לה כרבנן דאי ר"ש אפילו קרפף נמי מישתרי בהדי חצר ואי ר"מ גג וחצר לא מישתרו דהא בהדיא אסר במתניי מנמוך לגבוה:

לדברי ר"ש כולן רשות אחת. דלא תימא האי דא"ר שמעון אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיות כל חדא וחדא רשותא באנפי נפשיה משוי לה גגין לעצמן וחצירות לעצמן וקרפיות לעצמן דהא סברא לר"מ אית ליה אבל ר"ש כולו חדא רשותא משוי להו הכי שמיע ליה לרב יהודה ובריייתא מסייעא ליה דתניא כוותיה לקמן היינו מעלין שמן ואלונטית מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לחצר ומחצר לקרפף:

תניא כוותיה דרב. דאמר לעיל (פ.ט.) בגגין השוין לרבנן דאין מטלטלין בו אלא בדי דאסרי אהדדי ולא אמרינן גוד אסיק במחיצות שאין ניכרות:

רשות אחת. ומטלטלין מזה לזה:
ואסור להעלות ולהוריד. ר"מ לטעמיה דגזר משום תל:
מותר לטלטל בחצר. אע"פ שלא עירבה וה"ה לשאר חצירות: **רשות לעצמו.** ואין מטלטלין מזה לזה אפילו תוך ד':

ואין מטלטלין בו. אפילו בגג עצמו:
תניא כוותיה דרב יהודה. אליבא דר"ש: **שמן.** לסוך בו: אלונטית להסתפג בה: מגג לגג ומגג לחצר ומחצר לקרפף ומקרפף לקרפף כולוהו גרסינן:

[כל גגות העיר רשות אחת,

ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה,

דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים:

כל אחד ואחד רשות בפני עצמו.

רבי שמעון אומר:

אחד גגות ואחד חצירות ואחד קרפיות -

רשות אחת הן לכלים ששבתו לתוכן.

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית]

אמר רב יהודה:

כשתמצא לומר:

לדברי רבי מאיר: גגין - רשות לעצמן,

חצרות - רשות לעצמן,

קרפיות - רשות לעצמן.

לדברי חכמים: גגין וחצירות - רשות אחת,

קרפיות - רשות אחת הן.

לדברי רבי שמעון: כולן - רשות אחת הן.

תניא כוותיה דרב,

תניא כוותיה דרב יהודה.

"תניא כוותיה דרב."

"כל גגות העיר - רשות אחת הן,

ואסור להעלות ולהוריד מן הגגין לחצר ומן החצר לגגין.

וכלים ששבתו: בחצר - מותר לטלטלן בחצר.

בגגין - מותר לטלטלן בגגין,

ובלבד שלא יהא גג גבוה עשרה או נמוך עשרה,

דברי רבי מאיר.

וחכמים אומרים:

כל אחד ואחד - רשות לעצמו,

ואין מטלטלין בו אלא בארבע."

"תניא כוותיה דרב יהודה."

"אמר רבי:

כשהיינו לומדים תורה אצל רבי שמעון בתקוע,

היינו מעלין שמן ואלונטית,

מגג לגג, ומגג לחצר, ומחצר לחצר,

ומחצר לקרפף, ומקרפף לקרפף אחר,

עד שהיינו מגיעין אצל המעין שהיינו רוחצין בו.

אמר רבי יהודה:

מעשה בשעת הספנה,

והיינו מעלין ספר תורה מחצר לגג,

ומגג לחצר, ומחצר לקרפף לקרות בו.

אמרו לו: אין שעת הספנה ראיה."

7. צא, א - צב, א

כ"י

והוא שלא עירבו. בני החצירות כל אחת לעצמה דהשתא לא שכיחי כלי הבתים בחצר וליכא למיגזר אי שרית להוציא כלים ששבתו בזו להכניסן לחברתה אתי לאפוקי נמי כלי הבית:

אבל עירבו. כל חצר לעצמה ולא עירבו שתי החצירות יחד אסור לטלטל מזו לזו אפילו כלי החצר דכיון דשכיחי מאני דבתים בחצר גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים שבחצר זו לחצר זו ור"ש מודה בהו דקתני אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית:

מאי לחשך. לא גרסינן:

היינו דמשכחת לה מאני דבתים בחצר. דאיצטריך למיתני אבל לא לכלים ששבתו בתוך הבית:

בכומתא וסודרא. ששבתו בתוך הבית והוציאן לחצר דרך מלבוש:

אנשי מרפסת. דיורי עליות הרבה פתוחין לה:

ולא עירבו. בני חצר עם בני מרפסת אבל עירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן ובני מרפסת אין אוסרים על בני חצר אע"פ שיורדין לה בסולם ודריסת רגלם עליה לרה"י דאמרינן לעיל בפי' כיצד מעברין (דף נט:): סולם תורת פתח עליו ותורת מחיצה עליו והכל להקל והכא אמרינן תורת מחיצה עליו:

כל שגבוה י' טפחים. כגון עמוד או תל:

למרפסת. מותר להשתמש בו ולחצר אסור דה"ל לזה בפתח ולזה בזריקה ובסמוכה למרפסת בתוך ד' עסקינן וכדמוקמי לה בפירקין דלעיל (דף פד):

פחות מכאן לחצר. כלומר: אף לחצר ושניהן אסורים בו והכי אוקמינן התם:

בד"א. דמחלקין רשות חצר ומרפסת דלא מישתרו בהדי הדדי:

"דבי שמעון אומר:

אחד גגין,

ואחד חצירות,

ואחד קרפיפות - רשות אחת הן לכלים ששבתו לתוכן.

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית."

אמר רב:

הלכה כרבי שמעון,

והוא שלא עירבו, אבל עירבו - לא,

דגזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר.

ושמואל אומר:

בין עירבו בין שלא עירבו.

וכן אמר רבי יוחנן:

מי לחשך?

בין עירבו ובין שלא עירבו.

מתקיף לה רב חסדא:

לשמואל ולרבי יוחנן, יאמרו: שני כלים בחצר אחת, זה מותר וזה אסור!

רבי שמעון לטעמיה דלא גזר,

דתנן:

"אמר רבי שמעון:

למה הדבר דומה?

לשלוש חצירות הפתוחות זו לזו ופתוחות לרשות הרבים,

ועירבו שתי החיצונות עם האמצעית,

היא - מותרת עמה,

והן - מותרות עמה,

ושתי החיצונות - אסודין זו עם זו."

ולא גזר, דילמא אתי לאפוקי מאני דהא חצר להא חצר.

הכי נמי, לא גזרינן דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחצר.

מתיב רב ששת,

"דבי שמעון אומר:

אחד גגות,

אחד חצירות,

ואחד קרפיפות - רשות אחת הן לכלים ששבתו בתוכן,

ולא לכלים ששבתו בתוך הבית."

אי אמרת בשלמא: דעירבו - היינו דמשפחת לה מאני דבתים בחצר,

אלא אי אמרת: בשלא עירבו - היכי משפחת לה מאני דבתים בחצר?

הוא מתיב לה, והוא מפרק לה:

בכומתא וסודרא.

צא, ב תא שמע:

"אנשי חצר,

ואנשי מרפסת ששכחו ולא עירבו:

כל שגבוה עשרה טפחים - למרפסת.

פחות מכאן - לחצר.

במה דברים אמורים:

רַש"י

בזמן שהיו אלו של רבים מו'.
שדירין הרבה בחצר ודירין הרבה
במרפסת:

ועירבו אלו לעצמן ואלו לעצמן.
השתא מפקי בני חצר מאני
דבתי לחצירן ובני עליות מאני
דעלייה למרפסת ואי שרית ליה
כלים ששבתו בחצר לטלטל
במרפסת אתי לטלטל בה נמי כלי
הבית:

או שהיו של יחידים. שאין בחצר
אלא בית אחד ואין במרפסת אלא
עלייה אחת:

שאינן צריכין לערב. לעצמן והשתא
שכיחי מאני דבית בחצר ומאני
דעלייה במרפסת דליכא דליסר
עלייהו הלכך גזרו בהו רבנן דלא
לישתרו בהדי הדדי גזרה משום
מאני דבתיים:

ושכחו ולא עירבו. לעצמן דלא
שכיחי מאני דבתיים בחצר ומאני
דעלייה במרפסת:

כולן רשות אחת הן. לכלים ששבתו
בתוכם מאן שמעת ליה האי סברא
רי"ש וקאמר עירבו לא:

רבנן היא. דמודו בגגין וחצירות
דרשות אחת הן ואינהו ודאי לא
שרו היכא דעירבו דגזרי כדאמרינן
בפרק מי שהוציאוהו (לעיל מט.)
גבי ג' חצירות הפתוחות זו לזו
דפליגי אדר"ש ואמרו שלשתן
אסורין דגזרי דילמא אתי לאפוקי
מאני דבתיים דהוציאה שבאמצעות
לחיצונה חברתה אבל ר"ש לא גזר:

דלא קתני. גג וחצר ואכסדרה
ומרפסת וקרפף ומבוי דאי ר"ש
כולהו חדא רשותא נינהו:

אסור להוציא מן החצר למבוי.
כרבנן דאסר במבוי כקרפף:

במבוי אסור. ולקמן מפרש קס"ד
השתא דאפילו כלים ששבתו בתוכו
אסור לטלטולי ביה דכרמלית משוי
ליה כל זמן שלא נשתתפו בו:

ור"ש מתיר. אף להוציא כלי חצר
למבוי:

כל זמן שהן של רבים. קס"ד דה"ק
הואיל ובכולן יש דירין הרבה
ושכחו ולא עירבו לעצמן כיון
השתא לא שכיחי כלי הבתים
בחצירות כולן מותרים זה עם זה:
לא עירבו חצירות בהדדי. וכל חצר
עירבה לעצמה והאי כל זמן שהן
של רבים דאמר לאו טעמא
להיתרא הוא אלא רבותא הוא
ואע"ג דלא עירבו חצירות בהדדי
וכל חצר עירבה לעצמה וכל חדא
אית בה דירין טובא ומפקי מאני
דבתיים לחצר ואיכא למיגזר דאידי
דאוושי דירין ולא מיזדהרי שפיר
ומפקי מאני דבתיים לחצר האחרת
אפי"ל לא גזר:

והא לא עירבו. לגמרי משמע:
מאי לא עירבו. דמשמע לגמרי
אשיתוף דמבוי קאי ובעירוב
דחצירות לא איירי מידי דלא
איכפת ליה בהו בין עירבה כל אחת
לעצמה בין לא עירבו קאמר
דמותרים במבוי בלא שיתוף:

היינו רישא. הא תנא ליה אסור
להכניס ולהוציא מן החצר למבוי:

שהיו אלו - של רבים,
ואלו - של רבים,

ועירבו אלו לעצמן, ואלו לעצמן.
או של יחידים שאין צריכים לערב.

אבל היו של רבים, ושכחו ולא עירבו:
גג,

וחצר,
ואכסדרה,

ומרפסת - כולן רשות אחת הן."
טעמא ד"לא עירבו,"

הא עירבו - לא!

הא מני?
רבנן היא.

דיקא נמי,
דלא קתני: 'קרפף',
ו'מבוי'.

שמע מינה.

תא שמע:

"חמש חצירות הפתוחות זו לזו, ופתוחות למבוי,
ושכחו כולם ולא עירבו,

אסור להכניס ולהוציא מחצר למבוי, ומן המבוי לחצר.
וכלים ששבתו בחצר - מותר לטלטלן בחצר,

במבוי - אסור.
ורבי שמעון מתיר.

שהיה רבי שמעון אומר:
כל זמן שהן של רבים, ושכחו ולא עירבו,

גג,
וחצר,

ואכסדרה,
ומרפסת,

וקרפף,
ומבוי - כולן רשות אחת הן."

טעמא דלא עירבו,
הא עירבו - לא!

מאי "לא עירבו"?

לא עירבו חצירות בהדי הדדי,
הא חצר וקתים - עירבו.

והא "לא עירבו" קתני!

מאי "לא עירבו"?

לא נשתתפו.

ואי בעית אימא:

רבי שמעון לדבריהם דרבנן קאמר להו.

לדידי - לא שנא עירבו, לא שנא לא עירבו.

אקלא לדידכו - אודו לי מיהת דהיכא דלא עירבו רשות אחת היא.

רש"י

ואמרי לה רבנן לא. בגג וחצר
ואכסדרה ומרפסת מודינן לך
אבל בקרפף ובמבוי לא הא דר'
זירא בפרק ר"א דמילה (קל):
אימא ולמבוי אסור. להוציא
כלי החצר:

מהו דתימא. הא דתנא רישא
אסור בעירבו לעצמן קאסרי
רבנן ומשום כלי בתים והאי
דקתני לא עירבו לא נשתתפו
הוא:

אבל לא עירבו לעצמן אימא
מודו. אשמעינן משנה יתירה
דעל כרחך חדא לעירבו וחדא
ללא עירבו ואפילו הכי אסור:
ומי אמר ר' יוחנן הכי. הלכה
כר' שמעון ואפילו עירבו
דחצירות רשות אחת:

ובלבד שלא יורידו למטה.
אלמא אסור להוציא מחצר
לחבירתה אי אמרת בשלמא
בעירבו אסור אוקימנא להא
בעירבו אבל השתא במאי
תוקמא:

שלא יהא זה עומד במקומו.
בקרקעית החצר ל"א שיהא זה
עומד במקומו גרסינן ועל ראש
הכותל קאמר:

וכי רבי לא שנאה. למשנה זו
במשנתו:

רבי חייא. שסידר וסתם את
הברייתא ותלמידו היה:

מניין לו. זה הפירוש ולעולם
למטה דסתם רבי מתני' בבתים
קאמר שלא יוריד מראש הכותל
ויוליד לביתו:

ואמרו ליה רבנן: לא,
שתי רשויות הן.

אמר מר:

"ובמבוי אסור."

לימא מסייע ליה לרבי זירא אמר רב?

דאמר רבי זירא אמר רב:

מבוי שלא נשתתפו בו אין מטלטלין אלא בארבע אמות.

אימא: ולמבוי אסור.

היינו רישא!

משנה יתירה איצטריכא ליה,

מהו דתימא: כי פליגי רבנן עליה דרבי שמעון,

הני מילי היכא דעירבו,

אבל היכא דלא עירבו - מודו ליה,

קא משמע לו.

אמר ליה רבינא לרב אשי:

צבא, מי אמר רבי יוחנן הכי?!

והא אמר רבי יוחנן:

הלכה כסתם משנה.

ותנן:

"כותל שבין שתי חצירות,

גבוה עשרה, ורוחב ארבעה:

מערבין - שנים,

ואין מערבין - אחד.

היו בראשו פירות - אלו עולין מבאן ואוכלין,

ובלבד שלא יורידו למטה!"

מאי "למטה"?

למטה לבתים.

והא תני רבי חייא:

"ובלבד שלא יהא זה עומד במקומו ואוכל, וזה עומד במקומו ואוכל!"

אמר ליה:

וכי רבי לא שנאה, רבי חייא מנין לו!

8. צב, א

רפ"י

וְחורבה אחת ביניהם. לא שנה שלהם ולא שנה של אחרים דהא אוקמא כר"ש שאין חילוק רשות אלא בבתיים וכגון שאינה פרוצה לרשות הרבים:

אחת עירבה. לעצמה ושכיחי מאני דבתים בגווה:

אמר רב הונא נותנין החורבה לזו שלא עירבה. להוציא לה כלים ששבתו בחצר דהא לא שכיחי בה מאני דבתים הואיל ולא עירבה אבל לשעירבה לא דרב הונא תלמידו דרב הוה דאמר הלכה כר"ש בשלא עירבו אבל עירבו לא:

וחייא בר רב אמר אף לשעירבה. אני שמעתי מאבא אף לשעירבה נותנין אותה ומדעתי אני מפרש דהאי דאמר אבא אף לשעירבה לאסור את שתייהן קאמר דגזר לא עירבה אטו עירבה דאי מפקי הני לגווה הני נמי אתו ומפקי:

וא"ת. במה ששמעתי אף לשעירבה להתייר קאמר אבא דשתייהן מותרות ולא גזר אבא בעירבה משום מאני דבתים קשיא לי במילתא דאבא דאמר לעיל הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו לא מפני מה אין נותנים חצר שלא עירבה לחצר שעירבה תכניס כליה לתוך חבירתה ותוציאם הא לא גזר רב בחורבה כלומר נהי נמי דתשני לי דהא דאמר רב לעיל אבל עירבה לא מודה הוא דאותה שלא עירבה מכנסת ומוציאה כליה לתוך שעירבה דהא לא שכיחי בה בשלא עירבה מאני דבתים ואע"ג דבהא שכיחי. לא חיישינן דסתמא כי משתמש אינש במאני דידיה משתמש ולא בחבריה מיהו קשיא לי אמאי אסר אבא כשעירבה להכניס לשלא עירבה הא לא גזר לגבי חורבה:

התם כיון דמינטר. כלומר אף לשעירבה דקאמר רב להיתר קאמר וגבי חצירות אמאי גזר משום דכיון דמינטרי כלים בחצר שכיחי לאפוקי מאני טובא וחיישינן דלמא מחלפי מאני דבתים במאני דחצר ומפקי לחבירתה שהרי נשמרים גם בתוכה אבל חורבה לא עבידי בה אינשי לאפוקי מאני טובא: איכא דאמרי חייא בר רב אמר אף לשעירבה ושתייהן מותרות ואם תאמר שתייהן אסורות. וטעמא משום דשמעינן ליה לאבא דקאמר אבל עירבו לא אלמא על כרחך אפילו דחקת למילתיה דאבא לאוקומא להאי דאסר בשעירבה הוא דאסר לטלטל כליה לשלא עירבה אבל שלא עירבה מותרת לתוך שעירבה שמעינן מיהא דאין נותנין שלא עירבה לשעירבה אלמא גזר בעירבה משום מאני דבתים ובחורבה נמי על כרחך שעירבה אסורה בה וכי אמר אבא דיהבי לה לתרוייהו לאיסורא קאמר לא דמי:

התם. גבי חצירות כיון דמינטרי מאני בחצר חבירו כבחצירו עבידי לאפוקי לה מאני טובא וחיישינן דלא ליפוק לה מאני דבתים אבל חורבה לא:

איתמר:

שתי חצירות וחורבה אחת ביניהם,

אחת - עירבה,

ואחת - לא עירבה:

אמר רב הונא:

נותנין אותה, לזו שלא עירבה,

אבל לשעירבה - לא,

דילמא אתי לאפוקי מאני דבתים לחורבה.

וחייא בר רב אמר:

אף לשעירבה, ושתייהן אסורות.

ואם תאמר: שתייהן מותרות - מפני מה אין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה!

התם - כיון דמינטרי מאני דבתים בחצר, אתי לאפוקי.

הכא - בחורבה כיון דלא מינטרי מאני דחצר בחורבה, לא אתי לאפוקי.

איכא דאמרי:

חייא בר רב אמר:

אף לשעירבה, ושתייהן מותרות.

ואם תאמר: שתייהן אסורות, לפי שאין נותנין חצר שלא עירבה לחצר שעירבה,

התם - כיון דמינטרי מאני דבתים בחצר, לא שרו בהו רבנן, דאתי לאפוקי.

אבל בחורבה - לא מינטרי.

9. צב, א-ב

רפ"י

משנה

גג גדול סמוך לקטן:

הגדול - מותר,

והקטן - אסור.

חצר גדולה שנפרצה לקטנה:

גדולה - מותרת,

וקטנה - אסורה,

מפני שהיא נפתחה של גדולה.

גמרא

למה לי למתני תרתיה?

לרב, קתני "גג" דומיא ד"חצר",

מה חצר מנכרא מחיצתא, אף גג נמי מנכרא מחיצתא.

ולשמאל, "גג" דומיא ד"חצר",

מה "חצר" - דקא דרסי לה רבים,

אף גג - נמי דקא דרסי ליה רבים.

יתבי רבה ורבי זירא ורבה בר רב חנן, ויתבי אבבי גביהו,

ותבי וקאמרי:

שמע מינה ממתניתין: דיורי גדולה בקטנה,

ואין דיורי קטנה בגדולה.

כיצד?

היו גפנים בגדולה - אסור לזרוע את הקטנה.

ואם זרע - זרעין אסורין.

גפנים - מותרין.

גפנים בקטנה - מותר לזרוע את הגדולה.

אשה בגדולה וגט בקטנה - מתגרשת.

אשה בקטנה וגט בגדולה - אינה מתגרשת.

צבור בגדולה, ושליח צבור בקטנה - יוצאין ידי חובתן.

ציבור בקטנה, ושליח צבור בגדולה - אין יוצאין ידי חובתן.

תשעה בגדולה ויחיד בקטנה - מצטרפין.

תשעה בקטנה ואחד בגדולה - אין מצטרפין.

צואה בגדולה - אסור לקרות קריאת שמע בקטנה.

צואה בקטנה - מותר לקרות קריאת שמע בגדולה.

אמר להו אבבי:

אם כן, מצינו מחיצה לאיסור!

שאי למלי אין מחיצה מרחיק ארבע אמות וזרע, ואילו השתא אסורה!

אמר ליה רבי זירא לאבבי:

ולא מצינו מחיצה לאיסור?!

והא תנן:

"חצר גדולה שנפרצה לקטנה"

מתני'

הגדול מותר. להכניס לו כלי הבית שלמטה ואין בני הקטן אוסרין עליו דלגבי גדול הך פרצה פתח הוא דשרי בגיפופי וכגון דאין הפרצה יותר מעשר אבל קטן אסור לו להוציא כלי הבית דבני גדול אסרי עליה דנפרץ לו במלואו ודברי הכל היא דאפילו ר' מאיר לא אמר גגין רשות אחת אלא לכלים ששבתו בתוכן אבל לכלים ששבתו בבתיים לא דומיא דחצר קטנה שנפרצה לגדולה דלכולי עלמא חצירות רשות אחת הן ולענין כלי הבתים אסרה גדולה אקטנה:

גדולה מותרת. להוציא כלי הבתים שבה אם עירבה לעצמה ולא אסרי עלה בני קטנה:

גמ'

תרתיה חצר וגג:

מה חצר דמינכרא מחיצתא. שהרי יש לה מחיצות:

אף גג. נהי נמי דשרינן ליה במחיצות תחתונות משום גוד אסיק מיהו מחיצות ניכרות בעינן שלא יהא גג בולט חוצה להם דאי לא מינכרא לא אמרינן גוד אסיק וגדול נמי אסור דאין לו שום מחיצה וכל שאין לו מחיצות אינו רשות היחיד. כל גגין שלהן חלקין היו ולא משופעין:

ולשמאל. דאמר אפילו לא מינכרא אמרינן גוד אסיק להכי תננהי גבי הדדי דמה חצר דדרסי לה רבים אף גג האי דקתני קטן אסור משום דדרסי רבים מזה לזה דהוי לה מחיצה תחתונה שביניהם מחיצה נדרסת ולא מצית למיגד ואסוקה אבל אי לא דרסי בהן אף קטן שרי דאמרינן גוד אסיק ותפסיק המחיצה ביניהם ואע"ג דמכסיא ולא מינכרא:

דיורי גדולה מושלין בקטנה. ומושכין אותה אצלן:

ואין דיורי קטנה. מושלין בגדולה למושכין אצלן:

אסור לזרוע את הקטנה. דכמאן דהויא קטנה כולה בתוך גדולה דמי ואפילו מרחיק ארבע אמות מן הגפנים שאפילו בתוך הגדולה מותר להרחיק ולזרוע הכא אסור דקתני מתני' מפני שהיא נפתחה של גדולה אלמא כולה כחד פתח משוה לה:

גפנים מותרין. דהא אין דיורי קטנה מושלין בגדולה:

גפנים בקטנה מותר לזרוע את הגדולה. לכתחלה דלגבי גדולה פיתחא וכל פתח כמחיצה הוא ואפילו סמוך לגפנים מותר לזרוע את הגדולה לכתחלה כדתנן (ב"ב דף כו.) היה גדר נתיים זה סומך לגדר מכאן וזה סומך לגדר מכאן וכשיגדלו הזרעים אע"ג דדיורי גדולה בקטנה אין אוסרים את הגפנים דאמר במנחות פ"ב (דף טו.) מעשה באחד שזרע את כרם של חבירו ובא מעשה לפני חכמים ואסרו את הזרעים והתירו את הגפנים ואמר מאי טעמא קנבוס ולוף אסרה תורה שאר זרעים מדרבנן אסירי הך דלא עבד איסורא. לא קנסו רבנן הכי נמי הואיל וכשזרע את הגדולה בהיתר זרעה אפילו שתיים שלו ליכא למקנסיה וכ"ש אם קטנה של אחרים וגפנים שלה קדמו:

אשה. עומדת בגדולה זורק לה בעלה גט לתוך קטנה ושתייהן שלה ואיכא למאן דאמר במסכת גיטין (דף עז:) דהא דתנן הזורק גט לאשתו והיא בתוך ביתה או בתוך חצירה הרי זו מגורשת דוקא עומדת לתוכה באותה שעה אבל אם אינה עומדת לתוכה באותה שעה לא ואע"ג דשלה היא:

מתגרשת היא. שהרי היא כעומדת בקטנה דכולה קטנה בתר גדולה שייכא:

אינה מתגרשת. דגדולה לאו בתר קטנה אזלא וגט לא קני לאשה דנימא נשדי אשה בתר גט דאשה לא בעיא למקני גיטא:

יוצאין. דשליח צבור דקאי בקטנה הכא שייך:

אין יוצאין. דהשתא לא שייך בתרייהו וצבור דקיימי בקטנה לא מצינן למימר דשייכי בתריה דרובה בתר חד לא משתדו:

מותר לקרות קריאת שמע בגדולה. דגבי גדולה כמחיצה היא ולא מצי קטנה מקלקלא בשום מידי: שאילמלי אין מחיצה. אי לאו הנך גיפופי שעודפין בגדולה היו הגדולה והקטנה שוות הוה להו כחצר אחת ומותר לזרוע שם עם הגפנים ומרחיק ד' אמות השתא משום הנך גיפופי שדינן לכולה קטנה בתר גדולה ומיתסרא כולה מצינו מחיצה שאוסרת:

רָשׁ"י

ואילו השוה את גיפופיה. שבנה מחיצות בתוך הגדולה מכאן ומכאן עד שיקצרנה כמדת הקטנה וסילק את הגיפופין על ידי מחיצות הללו אף גדולה אסורה ועכשיו שתייהן שוות נמצאו מחיצות הללו באות לאיסור:

סילוק מחיצות. האחרונות סילקו את הראשונות אבל גבי זריעה אסר עודף הגיפופין על הקטנה משום יתור מחיצה:

סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין. שתי דפנות שיש לה כהלכתה לאורכה ועשויה כמבוי ובדופן שלישית ורביעית קבועים עמודים לקרני הזויות. ויש להם טפח:

כשירה. דתנן (סוכה ו.) שתיים כהלכתן ושלישית אפילו טפח:

ואילו השוה את פצימיה. שבנה ב' מחיצות בתוכה אצל מחיצות הראשונות ונמצאו פצימיה עומדין בין שתי המחיצות מכאן ובין שתי מחיצות מכאן ובתוך האכסדרה אינן נראין:

פסולה. דאין לה אלא ב' מחיצות:

לדידי כשירה. דפליגי עלך בהא מילתא לקמן בפירקין. דאפילו אין לה שום מחיצה אמרינן פי תקרה יורד וסותם דסתם אכסדרה תחובין קורות למעלה מעמוד לעמוד שעליהן נותנים את התקרה והנך קורות יש להם פה דהיינו חודה שאינה עגולה אלא מרובעת:

לדידך. נמי דאמרת פסולה אין כאן מחיצה לאיסור דהכא היינו טעמא שסילק מכאן את הפצימין ואת מחיצות הראשונות ע"י מחיצות הללו והעמידה על אלו לבדן:

חציו מקורה. מכוסה בגג חלק כעין תקרת עלייה:

גפנים כאן. תחת הקירוי:

מותר. לזרוע כאן. חוץ לקירוי מיד ואין צריך להרחיק דפי תקרה יורד וסותם והוי מחיצה מבלדת ביניהם:

השוה את קרויו. שקירה כל הבית אסור א"כ הרחיק:

סילוק מחיצות. שהשלמה זו סילק פי תקרה ואין כאן מבדיל:

ביד רב שמעיה. ציוהו להשיב לאביי תשובה זו:

להקל ולהחמיר. פעמים שהמחיצה מתרת לענין כלאים ופעמים שהיא אוסרת:

עד עיקר המחיצה. כלומר עד יסוד מחיצה סמוך ודבוק למחיצה:

היה משוך. כרם רחוק מן הגדר אחת עשרה אמה וכ"ש פחות:

לא יביא זרע. בין כרם לגדר וטעמא מפרש לקמן:

אותבן ממתניי. דאלימא לאקשוויי טפי מברייטא:

קרחת הכרם. לקמן מפרשא:

עשרים וארבע אמות. צריך שיהא בה להתירה להרחיק ארבע אמות ולזרוע ואם פחות אסור לזרוע בה אפילו טפח:

מחול. סביב כעין מחולות. אין שם שש עשרה אמה כו'. לפי שיש כרם מכאן ומכאן וצריך להרחיק וליתן ארבע אמות לכרם לכל צד לעבודתו כמלא בקר וכליו שהיו חורשין בשוורין ואם נשאר ח' אמות באמצע שאם באת לחלקו לכאן ולכאן יש ד' אמות לכל חלק חשיבי ולא בטילי ולא אתי כרם דהאי גיסא ומבטל פלגא וכרם מהאי גיסא ומבטל פלגא:

גדולה - מותרת,
וקטנה - אסורה,
מפני שהיא נפתחה של גדולה.
ואילו השוה את גיפופיה - גדולה נמי אסורה!"

אמר ליה: התם - סילוק מחיצות הוא.

אמר ליה רבא לאביי:
ולא מציינו מחיצה לאיסור?
והא איתמר:

צגא, סיכך על גבי אכסדרה שיש לה פצימין - כשירה.
ואילו השוה פצימיה - פסולה!"

אמר ליה אביי:
לדידי - כשירה,
לדידך - סילוק מחיצות היא.

אמר ליה רבה בר רב תנן לאביי:
ולא מציינו מחיצה לאיסור?
והתניא:

"בית: שחציו - מקורה,
וחציו - אינו מקורה,
גפנים כאן, מותר לזרוע כאן."
ואילו השוה את קירוי - אסור!"

אמר ליה:
התם - סילוק מחיצות הוא.

שלח ליה רבא לאביי ביד רב שמעיה בר זעירא:
ולא מציינו מחיצה לאיסור?
והתניא:

"יש במחיצות הכרם להקל ולהחמיר,
ביצד?

כרם הנטוע עד עיקר המחיצה - זרע מעיקר מחיצה ואילן.
שאינו אין שם מחיצה מרחיק ארבע אמות וזרע,
זה הוא: "מחיצות הכרם להקל"
"ולהחמיר" - ביצד?

היה משוך מן הכותל אחת עשרה אמה - לא יביא זרע לשם,
שאיננו אין מחיצה, מרחיק ארבע אמות וזרע.
וזוהי: "מחיצות הכרם להחמיר!"

אמר ליה:
ולישעמיה, אותבן ממתניתין,
דתנן:

"קרחת הכרם:
בית שמאי אומרים:
עשרים וארבע אמות,
ובית הלל אומרים:
שש עשרה אמה.

מחול הכרם:
בית שמאי אומרים:

רס"י

כדי עבודתו. ארבע אמות לכל

צד:

י"ב אמות. לקמן מפרש טעמא:

לאו היינו טעמא. דתיהוי

מחיצה משויא ליה להאי מחול

כי כרם:

הכי גרסינן ארבע אמות דלהדי

כרם עבודת הכרם. וכיון דצריך

לו הוי כרם עצמו:

כיון דלא מזדרען. משום

דמקלקל ליה לכותל אבנים

שהמחרישה מעלה עפר תיחוח

והכותל נופל כשאין תחתיו

קרקע חזקה והכי תנן בבבא

בטרא (דף יט.) מרחיקין את

הזרע כו':

אפקורי מפקר להו. לגבי גדר

ולא . מצטרפי להדי האי דפייש

לאחשובי דלא ליבטיל לגבי

כרם:

שש עשרה אמה,

ובית הלל אומרים:

שתים עשרה אמה.

ואיזו היא "קרחת הכרם"?

כרם שחרב אמצעיתו.

אם אין שם שש עשרה אמה - לא יביא זרע לשם,

היו שם שש עשרה אמה - נותן לו כדי עבודתו, וזרע את המותר.

אי זו היא מחול הכרם?

בין הכרם לגדר.

שאם אין שם שתים עשרה אמה - לא יביא זרע לשם.

היו שם שתים עשרה אמה - נותן לו כדי עבודתו, וזרע את המותר" (כלאים ד, א)!

אלא, ה"תם - לאו היינו טעמא דכל ארבע אמות לגבי כרם, עבודת הכרם.

לגבי גדר, כיון דלא מזדרען, אפקורי מפקר להו.

דביני ביני:

אי איקא ארבע - חשיבן,

ואי לא - לא חשיבן.

10. צג, א

רש"י

ג' קרפיות זה בצד זה. כגון שהיו מהלכין בדרך והקיפו ג' קרפיות לדירה במחיצה של שתי כגון של קנים או של ערב כגון חבלים שלא התירו בו ליחיד אלא בית סאתים כדמפרש בפ"ק (דף טז): דשיירא מותרת להקיף כל צרכן בקנים ובחבלים לדירה אבל יחיד יותר מבית סאתים לא אאי"כ עשה שתי וערב מחיצה קיימת:

ושנים החיצונים מגופפין וכו'. שהחיצונים רחבים מן האמצעי והוא פרוץ לשניהם במלואו וגיפופיהן עודפין עליו: ויחיד בזה ויחיד בזה [ויחיד בזה] נעשו שיירא ונותנין להן כל צרכן. דאמרינן דיורי גדולים בקטן ונמצאו שלשתן באמצעי האמצעי מצרפן ומותר אמצעי זה כל שהוא גדול היקף במחיצה של שתי או של ערב וכגון שעירבו:

אמצעי מגופף וחיצונים אין מגופפין. שהוא רחב מהן והן פתוחין לו במלואו ולדידיה לא הוי מילאו:

אין נותנין להם. אלא בית סאתים לכל קרפף שהרי אין שלשה דיורין באחד דדיורי אמצעי בחיצונים וזיל להכי תרי הוא דאיכא ובאמצעי ליכא אלא חד ואם אחד מהן יותר מבית סאתים הוא אסור ואם אמצעי יותר מבית סאתים כולן אסורין שהרי הן פרוצין לרשות האסורה:

שנים הוה כיחיד. עד דהוי שיירא דהיינו שלשה:

איבעיא להו. אמצעי מגופף ולא חיצונים ושני אנשים באמצעי ויחיד בזה ויחיד בזה מאי:

אי להכא נפקי כו'. והנך דאמצעי הואיל ושניהם שולטין לכאן ולכאן שדי תרוייהו להכא ותרוייהו להכא ולשתרו שני קרפיות החיצונים היקף בכל צרכן: או דילמא כולי האי לא מקילינן דנישדינהו להכא ולהכא והי"נ לא אמרינן דנירמינהו תרוייהו לחד ולמישרי מיהא חד מן החיצונים בכל צורכו דמסתמא הכי ניחא ליה טפי דליהוי חד להכא וחד להכא דלא ניהוי אלא תרי בכל חד דרווח להו לתשמישתייהו מלמהוי תלתא בחד ובאינך לא ניהוי אלא חד:

ואי באמצעי. והוא שליט על החיצונים:

וכל היכא דנפיק תלתא הוה. ושדיא להכא ולהכא או שדיא מיהא לחד מינייהו ונישתרי חד מן החיצונים בכל צרכי היקף:

או דילמא אימור להכא או להכא. ולא ידעינן להי מנייהו הלכך אפילו חד נמי לא יחבינן ליה כל צרכו:

והלכתא בעיין לקולא. שאלותינו אלו להקל:

אמר רב יהודה:

שְׁלֹשָׁה קַרְפִּיפּוֹת זֶה בְּצַד זֶה,

וּשְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים - מְגוּפְפִים,

וְהָאֲמָצְעִי - אֵינוֹ מְגוּפְפָה,

וְיָחִיד בְּזֶה,

וְיָחִיד בְּזֶה,

וְיָחִיד בְּזֶה¹⁷⁵ - נַעֲשֶׂה כְּשִׁירָא, וְנוֹתְנִין לָהֶן כָּל צוּרְכָן וְדָאֵי.

אֲמָצְעִי - מְגוּפְפָה,

וּשְׁנַיִם הַחִיצוֹנִים - אֵינָן מְגוּפְפִין,

וְיָחִיד בְּזֶה,

וְיָחִיד בְּזֶה - אֵין נוֹתְנִין לָהֶם אֶלָּא בֵּית שֵׁשׁ.

אֵיבְעִיא לְהוֹ:

אֶחָד בְּזֶה,

וְאֶחָד בְּזֶה,

וּשְׁנַיִם בְּאֲמָצְעִי - מֵהוּ?

אֵי לְהָכָא נְפִיק - תְּלַתָּא הוּוּ,

וְאֵי לְהָכָא נְפִיק - תְּלַתָּא הוּוּ,

אוּ דִילְמָא:

חַד לְהָכָא - נְפִיק,

וְחַד לְהָכָא - נְפִיק?

וְאִם תִּימְצִי לְזוּמַר: חַד - לְהָכָא נְפִיק,

וְחַד - לְהָכָא נְפִיק,

שְׁנַיִם - בְּזֶה,

וּשְׁנַיִם - בְּזֶה,

וְאֶחָד - בְּאֲמָצְעִי - מֵהוּ?

הָכָא וְדָאֵי,

אֵי לְהָכָא נְפִיק - תְּלַתָּא הוּוּ,

וְאֵי לְהָכָא נְפִיק - תְּלַתָּא הוּוּ.

אוּ דִילְמָא:

אֵימַר לְהָכָא נְפִיק,

וְאֵימַר לְהָכָא נְפִיק?

וְהִלְכְתָּא:

בְּעֵינֵין לְקוּלָּא.

11. צג, א-ב

רש"י

גידוד חמשה. חצר שקרקעיתה גבוה גובה טפחים והוסיפו על אותו גובה מחיצה ה':
מודה רב חסדא בתחונה. דלגבה הוא מחיצה אבל לגבי עליונה לאו מחיצה היא שאינה רואה את פני עשרה למחיצתה ואי היא כוליה בגידוד שפיר טפי משום דמשתמשא להדיא עד סוף הגידוד ורואה גובהה יותר על חברתה עשרה ומינכרא מחיצתה:

תחתונה תרי תערב. כלומר לעצמה תיערב דיוריה ולא עם עליונה שהרי מחיצה ביניהם אבל עליונה אפילו לעצמה אסורה שהתחתונה אוסרתה שאין כאן מחיצה ולא חד נמי תערב עם תחתונה שהרי אין כאן פתח דלגבי תחתונה הכל סתום:

במגופפת. מחיצה עשרה על הגידוד עד עשר אמות אמצעיות שהניחו כעין פתח ולא הניחו שם המחיצה עשרה אלא מחיצה חמשה והגידוד חמשה הלכך שתייהן מערבות לעצמן ואין זו אוסרת על זו דלגבי תחתונה כולה סתומה היא ולגבי עליונה [מחיצה] ופתחא היא ומיהו כי הדדי לא מצו מערבי משום דלגבי תחתונה הכל סתום:

אימא סיפא כו'. ועל כרחך האי פחות מכאן אמחיצת חמשה שבעשר האמות קאי דהא בכל ההיקף מחיצה עשרה איכא:
אי בעי חד תערב. דה"א פתח גמור הוא אצל שתייהן:

במלואה. שאין ברחבה אלא עשר אמות הלכך אסרה עליונה עליה ולא מערבה בהדה כדתנן גדולה מותרת וקטנה אסורה:
אי הכי תחתונה חד. תיערב. עם העליונה:
תרי לא תערב. בפני עצמה דעליונה אוסרת א"כ עירבה עמה:

צג,ב

אמר רב חסדא:

גידוד חמשה, מחיצה חמשה - אין מצטרפין. עד שיהא או כולו בגידוד או כולו במחיצה.

מיתבי:

"שתי חצירות זו למעלה מזו, ועליונה גבוהה מן התחתונה עשרה טפחים, או שיש בה גידוד חמשה ומחיצה חמשה, מערבין שנים ואין מערבין אחד."

פחות מנאן:

מערבין אחד, ואין מערבין שנים!"

אמר רבא¹⁷⁶:

מודה רב חסדא בתחונה, הואיל ורואה פני עשרה.

אי הכי,

תחתונה - תערב שנים, ולא תערב אחד, עליונה - לא תערב לא אחד ולא שנים!

אמר רבה בר עולא:

כגון שהיתה עליונה מגופפת עד עשר אמות.

אי הכי,

אימא סיפא: "פחות מנאן מערבין אחד ואין מערבין שנים", אי בעיא חד תערב, אי בעיא תרי תערב!

אמר רבה בריה דרבא:

כגון שנפרצה התחתונה במלואה לעליונה.

אי הכי,

תחתונה - חד תערב, תרי לא תערב, עליונה - אי בעיא תרי תערב, אי בעיא חד תערב!

אין הכי נמי.

וכי קתני: "פחות מנאן מערבין אחד ואין מערבין שנים" - אתחתונה.

דרש מרימר:

גידוד חמשה ומחיצה חמשה - מצטרפין.

אשכחיה רבינא לרב אחא בריה דרבא, אמר ליה: תני מר מידי במחיצה?

אמר ליה:

לא.

והלכתא:

גידוד חמשה ומחיצה חמשה - מצטרפין.

¹⁷⁶ ע"פ מסורת הש"ס, וכך הוא בשאר הדפוסים ובכתב".

12. צג, ב

כ"י

דיורין הבאין בשבת. כגון כותל שבין שתי חצירות שנפל בשבת דהיינו דיורייהו השתא כי הדדי:
מהו שיאסרו. זה על זה:
וקטנה אסורה. [וס"ד] שנפרצה בשבת:
אלא ודאי. על כורחיק הכי תוקמא דהא את אמרת דיורין הבאין בשבת אין אוסרין:
דאמרת בעאי מיניה מרב הונא עירב דרך הפתח. שתי חצירות שעירבו יחד על ידי פתח שביניהם:
ונסתם. בשבת שנפלה מפולת כנגדו:
מהו. לטלטל מזו לזו דרך גובה הכותל וחורין וסדקין מי אמרינן הואיל והותר למקצת שבת הותר לכולה או לא:

בעי רב הושעיא:
 דיורין הבאין בשבת - מהו שיאסרו?

אמר רב חסדא:
 תא שמע
**"חצר גדולה שנפרצה לקטנה:
 הגדולה - מותרת,
 והקטנה - אסורה,
 מפני שהיא נפתחה של גדולה".**

אמר רבה:
 אימר: מבעוד יום נפרצה.

אמר ליה אביי:
 לא תימא מר "אימר", אלא 'ודאי' מבעוד יום נפרצה.
 דהא מר הוא דאמר:
 בעי מיניה מרב הונא ובעי מיניה מרב יהודה:
 עירב דרך הפתח, ונסתם הפתח.
 עירב דרך חלון, ונסתם החלון - מהו?

ואמר לי:
 שבת, כיון שהותרה הותרה.

13. צג, ב - צד, א

רס"י

כותל שבין שתי חצירות. שלא היה פתח ביניהם ולא עירבו בו יחד ונפל:

רב אמר אין מטלטלין בו אלא בארבע. רב לית ליה הואיל והותרה הותרה וכחד חצר לא משוינן ליה דקי"ל חצר שלא עירבה דברי הכל מטלטלין כלים ששבתו באוירא דההיא כולה חדא רשותא היא אבל הכא ב' רשויות האסורות זו עם זו היו ונמצאת כל אחת פרוצה במלואה למקום האסור לה אע"ג דקי"ל דחצירות רשות אחת הן הכא בשערבה כל אחת לעצמה עסקינן ורב לטעמיה דאמר הלכה כר"ש והוא שלא עירבו אבל עירבו שתי רשויות הן:

זה מטלטל עד עיקר מחיצה. כדמעיקרא דאמרינן הואיל והותרה הותרה ובכלי הבית קאמר שמואל דאי בששבתו. בחצר אפילו מחצר לחצר נמי דהא שמואל הוא דאמר. הלכה כר"ש ואפי' עירבה כל אחת לעצמה לא גזר משום מאני דבתים ואע"ג דהשתא הוה להו חצר אחת כשנפל לא אסרי להו בתים דהא שרי לאפוקי מבתים לחצר הואיל והותר למקצת שבת:

שקולו גלימא נגידו. קחו טלית ופרסו אותה שם להיות מחיצה: **אהדרינהו רב לאפיה.** דקסבר אסור לטלטל הסדין שבתוכה: **שקולי המייניה וקטרו בה.** קחו אבנטו וקשרו בו את הטלית למחיצה:

אתמר:

כותל שבין שתי חצירות שנפל:

רב אמר:

אין מטלטלין בו, אלא בארבע אמות.

ושמואל אמר:

זה - מטלטל עד עיקר מחיצה,

וזה - מטלטל עד עיקר מחיצה.

והא דרב דלא בפירוש אתמר, אלא מפלגא אתמר.

דרב ושמואל הוו יתבי בההוא חצר, נפל גודא דביני ביני,

אמר להו שמואל: שקולו גלימא, נגידו בה.

אהדרינהו רב לאפיה.

אמר להו שמואל: אי קפיד אבא, שקולו הימניה וקטרו בה.

ולשמואל, למה לי הא?

הא אמר: זה מטלטל עד עיקר מחיצה וזה מטלטל עד עיקר מחיצה!

ושמואל עביד לצניעותא בעלמא.

ורב, אי סבירא ליה דאסיר, לימא ליה!

אתריה דשמואל הוה.

אי הכי, מאי טעמא אהדרינהו לאפיה?

דלא נימרו כשמואל סבירא ליה, והדר ביה משמעתייה.

14. צד, א

רש"י

מתני'
חצר שנפרצה לרה"ר. במלואה או יותר מעשר:
חייב. דרה"ר הוא ובגמרא קא בעי לה:
פטור. אבל מותר לכתחלה לא אפי' תוך ארבע אמות דלאו רה"ר היא אלא כרמלית היא והוא הדין נמי מתוכה לרה"י:

גמ'
שבררו דרך לעצמן. בשדה אחת:
מה שבררו בררו. ואינו רשאי לגודרה אלמא קנו לה:
שאבדה להן דרך באותו שדה. שהיה להן דרך בו ואינו יודע אי בצפונה או בדרומו ובררו להן אחת מן הרוחות:
וכי תימא הכא נמי כשאבדה להן הדרך באותה חצר. שאין מקום המחיצה ניכר ובני רה"ר מרחיבין רה"ר לתוכה במקצת ואמרו שעד כאן היה רשותן וכי אמר ר"א רה"ר היא באותו מקום מחיצה קאמר שאלו עוררין עליו:

והאמר רבי חנינא עד מקום מחיצות מחלוקת. דמשמע כל החצר כולה עד מקום המחיצה היו חכמים עושין אותה כרמלית אבל במקום מחיצה מודו מכלל דר"א משוי ליה לכוליה רה"ר:

ואיבעית אימא. לעולם בשמקומות מחיצות ניכרות ואפילו הכי משוי ליה ר"א למקום מחיצה רה"ר דקא סבר צידי רה"ר כרה"ר דמו:

הני מילי היכא דאיכא חיפופי. סתם צידי רה"ר איכא חיפופי נועצין יתידות אבנים גדולות סמוך לכותל שלא יזיקוהו קרונות וההוא אור שביניהם לכותל קרי צידי רשות הרבים ובההוא הוה אמינא הוא דפליגי רבנן ואמרו לאו רשות הרבים הוא ואסור לטלטל מתוכו לרשות הרבים משום דאיכא הפסק ולא עיילי בהא רבים. להדיא אבל הכא אימא מודו ליה:

והא מתוכה. לרשות היחיד קאמר ר"א חייב אלמא כולה חצר רה"ר משוי ליה:

אידי דאמרי רבנן מתוכה כו'. ואנן פרכינן לרבנן אמאי נקטי מתוכה הא רבי אליעזר בתוכה מודה דכרמלית היא דמקום מחיצה הוא דקא משוי רה"ר:

משנה

חצר שנפרצה לרשות הרבים, המכניס מתוכה לרשות היחיד, או מרשות היחיד לתוכה - חייב.

דברי רבי אליעזר.

וחכמים אומרים:

מתוכה לרשות הרבים,

או מרשות הרבים לתוכה - פטור,

מפני שהיא ככרמלית.

גמרא

ורבי אליעזר, משום דנפרצה לרשות הרבים - הו"א לה רשות הרבים!?

אין,

רבי אליעזר לטעמיה,

דתניא:

"רבי יהודה אומר משום רבי אליעזר:

רבים שבררו דרך לעצמן,

מה שבררו בררו.

איני?!

והאמר רב גידל אמר רב:

והוא שאבדה להן דרך באותו שדה!

וכי תימא: הכא נמי, כגון שאבדה להן דרך באותה חצר,

והאמר רבי חנינא:

עד מקום מחיצה מחלוקת.

אימא:

על מקום מחיצה מחלוקת.

ואיבעית אימא:

בצידי רשות הרבים קמיפלגי,

דריבי אליעזר סבר: צידי רשות הרבים כרשות הרבים דמו,

ורבנן סברי: צידי רשות הרבים לאו כרשות הרבים דמו.

וליפלוג בצידי רשות הרבים דעלמא!

אי אפליגו בצידי רשות הרבים דעלמא,

הוה אמרינן: כי פליגי רבנן עליה דרבי אליעזר,

הני מילי היכא דאיכא חיפופי,

אבל היכא דליכא חיפופי, אימא מודו ליה,

קא משמע לן.

והא "מתוכה" קאמר!

אידי דאמור רבנן "מתוכה", אמר איהו נמי "מתוכה".

ורבנן?

רפ"י

אמר רבי אליעזר צידי רשות הרבים, ומהדרו ליה אינהו "מתוכה"?

הכי קאמרי ליה רבנן לרבי אליעזר:
 מי לא קא מודית לן: היכא דטלטל מתוכה לרשות הרבים,
 ומרשות הרבים לתוכה - דפטור, מפני שהיא כרמלית!?
 'צידי' - נמי לא שנא.

ורבי אליעזר?

התם - לא קא דרסי לה רבים,
 הקא - קא דרסי לה רבים.

15. צד, א - צה, א

רפ"י

מתני'
חצר שנפרצה. בשבת לרשות הרבים:
מותרין לאותה שבת. הואיל והותר למקצתה: שניטלה קורתו או (לחיי) גרסינן:
לעתידי לבא. לשבת הבאה:
אם מותרין כו'. בגמרא מפרש דרבי יוסי מחמיר והכי קאמר כשם שאסורין לעתידי לבא כך אסורין היום:

גמ'
במאי עסקינן. דאצטריך ליה למנקט משתי רוחותיו:
אילימא בעשר. ומשום הכי מרוח אחת לא דאמרינן פתחא הוא:

משתי רוחותיו נימא נמי פתחא הוא. דקא סלקא דעתיה משתי רוחות זו כנגד זו קאמר כגון מזרח ומערב:

כגון שנפרצה. בה פרצה אחת שתופסת בשתי רוחותיה דהיינו בקרן זוית:

דפיתחא בקרן זוית לא עבדי. דלאו אורחיה הוא:

משתי רוחות נמי וכו'. אכתי סלקא דעתיה שתי רוחות ממש:
אמרי בי רב. הא נמי בקרן זוית אע"ג דבעשר אוקימנא לא אמרינן פתחא הוא דפתחא בקרן זוית לא עבידי ומשום פי תקרה נמי לא כגון שקרויו באלכסון בשפוע כגון גגין שלנו דליכא פה דהיינו כעין ארזילא דאמרינן בעושין פסין (לעיל דף כה:):

ושמואל אמר מתניתין אפילו ביתר מעשר. ולא מיתנא ליה אלא בשתי רוחות כדמפרש ואזיל ואחצר קא מהדר שמואל:

משום בית. דלא אפשר ברוח אחת משום פי תקרה יורד וסותם:

ותו מי אית ליה לשמואל פי תקרה יורד וסותם. דמוקמינן לה מתני' ביותר מעשר וקאמר דבית לא מתסר והאמר שמואל בריש פרקין באכסדרה בבקעה דאין מטלטלין בה אלא בארבע אמות:

משנה

חצר שנפרצה לרשות הרבים משתי רוחותיה, וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו, וכן מבוי שנטלו קורותיו או לחייו - מותרים באותו שבת, ואסורים לעתידי לבא,

דברי רבי יהודה.

רבי יוסי אומר:

אם מותרין לאותו שבת - מותרין לעתידי לבא, ואם אסורין לעתידי לבא - אסורין לאותו שבת.

גמרא

במאי עסקינן?

אילימא: בעשר - מאי שנא מרוח אחת דאמר פיתחא הוא, משתי רוחות נמי פיתחא הוא! אלא ביתר מעשר - אי הכי, אפילו מרוח אחת נמי!

אמר רב:

לעולם בעשר,

צד, ב

וכגון שנפרצה בקרן זוית.

דפיתחא בקרן זוית - לא עבדי אינשי.

"וכן בית שנפרץ משתי רוחותיו".

מאי שנא מרוח אחת דאמרינן: 'פי תקרה יורד וסותם', משתי רוחות נמי לימא: 'פי תקרה יורד וסותם'!

אמרי דבי רב משמיה דרב:

כגון שנפרץ בקרן זוית.

וקירויו באלכסון,

דליכא למימר: 'פי תקרה יורד וסותם'.

ושמואל אמר:

אפילו ביתר מעשר.

אי הכי,

מרוח אחת נמי!

משום "בית".

ובית גופיה תקשי,

מאי שנא מרוח אחת, דאמרינן: 'פי תקרה יורד וסותם', משתי רוחות נמי נימא: 'פי תקרה יורד וסותם'!

ותו:

מי אית ליה לשמואל: 'פי תקרה יורד וסותם'?

וקא אתמר:

אכסדרה בבקעה:

רב אמר:

מותר לטלטל בכולה.

רפ"י

כי לית ליה בארבע. במקום שצריך לעשות ארבע מחיצות בסתימת פי תקרה יורד וסותם כגון אכסדרה: **אבל בשלש.** דאי היתה בה מחיצה כהלכתה ופי תקרה לשלש מחיצות מכשיר:

מ"מ קשיא. שתי רוחות אמאי לא אמרינן פי תקרה יורד וסותם ושמואל לא מצי מוקי בקירוי אלכסון דא"כ ברוח אחת נמי תתסר הואיל דיותר מעשר:

כדאמרי בי רב. דהאי שתי רוחות קרן זוית קאמר:

וקירוי. נמי אף ע"ג דלא איירי ביה מתניתין מבעי ליה לאוקומי שאינו כשאר תקרות אלא משופע לדידי נמי האי שתי רוחות חדא קרן זוית הוא וכגון שנפרץ זה הכותל מן הקירוי על פני כל הפרצה סמוך לה במזרח ובצפון חמש אמות לכאן ברוחב ד' אמות וחמש אמות ועוד לכאן ברוחב ארבע נמצאו כאן ארבע פיות שצריך לסתום פי תקרה בחמש אמות למזרח וחמש ועוד לצפון הרי שתי סתימות ועכשיו נמצאו סתימות הללו נמשכות לפנים בחלל הבית מרוחקות ממקום המחיצה ד' לכאן וד' לכאן וצריך לסתום פי תקרה ארבע בשפת מקצוע פרצת הקירוי המזרחי בדרומה משפת המזרחי ולכותל וכן ארבע בשפת מקצוע פרצת הצפונית לשון קצר שנפרץ בקרן זוית וקירוי נפרץ בארבע ברוחב לפנים למזרח וכן לצפון ואורך פרצת הקירוי חמש אמות לכאן וחמש אמות ועוד לכאן כמדת פרצת הכותל שיש כאן ארבע פיות תקרה אחת למזרח חמש אמות ארכה ואחת אורך ארבע סמוך לה בדרום ועוד אחת לנגד פרצת כותל הצפוני חמש אמות ארכה ואחת סמוך לה ארכה (ארבע) במקצוע מזרחית ובארבע לית לשמואל פי תקרה יורד וסותם:

ה"ג שמואל לא אמר כרב אלכסון לא קתני. להכי לא אוקמא שמואל בעשר ובקירוי שלם כרב דבית קתני סתמא וכל הבתים קירויין חלקין ולא באלכסון הלכך. נהי נמי דפתחא לא הוי בקרן זוית נסתמה פי תקרה בשתי רוחות אבל פרצת הקירוי איכא למימר דקתני בית שנפרץ בית וקירוי עמו קאמר ובשתי רוחות כגון קרן זוית אצטריכא ליה דאי ברוח אחת אפילו נפחת הקירוי בד' רוחב כנגד כל הפרצה דהיינו אורך יותר מעשר אין כאן אלא שלש פי תקרה אחת ארוך ושנים קצרים ובשלש אית ליה יורד וסותם:

ורב לא אמר כשמואל. דא"כ דנפרץ הקירוי עמהן ויש כאן ארבע פיות אפילו הכי איכא למימר בכולהו יורד וסותם דהכי סבירא ליה באכסדרה בבקעה:

בעשר כולי. עלמא לא פליגי. דבלאו סתימת פי תקרה נמי פתחים הם:

קורה ארבעה מתיר בחורבה. חורבה הפרוצה ברשות הרבים ונאסרה בטלטול ויש בה קורה ראשיה נתונים על שני יתידות מותר לטלטל תחתיה דארבע פיותיה יורדין וסותמין בי בצדה ובי בראשיה:

ושמואל אמר:

אין מטלטלין בה, אלא בארבע אמות!

הא לא קשיא,

כי לית ליה בארבע,

אבל בשלש - אית ליה.

מכל מקום קשיא!

כדאמרי בי רב משמיה דרב:

כגון שנפרץ בקרן זוית וקירויי באלכסון,

הכא נמי, כגון שנפרץ בקרן זוית וקירויי בארבע.

ושמואל לא אמר כרב - 'אלכסון' לא קתני!

ורב לא אמר כשמואל - אם כן הויא ליה אכסדרה!

ורב לטעמיה,

דאמר: אכסדרה מותר לטלטל בכולה.

דאיתמר:

אכסדרה בבקעה:

רב אמר:

מותר לטלטל כולה.

ושמואל אמר:

אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות.

"רב אמר: מותר לטלטל בכולה" - אמרינן: 'פי תקרה יורד וסותם'.

"ושמואל אמר: אין מטלטלין בה אלא בארבע אמות" - לא אמרינן: 'פי תקרה יורד וסותם'.

בעשר - כולי עלמא לא פליגי.

כי פליגי - ביתר מעשר.

ואיכא דאמרי:

ביתר - כולי עלמא לא פליגי,

כי פליגי - בעשר.

והא דאמר רב יהודה:

א, קורה ארבעה - מתיר בחורבה.

ורב נחמון אמר רבה בר אבונה:

קורה ארבעה - מתיר במים.

מני?

להך לישנא דאמרת בעשר - לא פליגי בעשר, ודברי הכל.

להך לישנא דאמרת בעשר פליגי - כרב.

לימא: אבני ורבא - בפלוגתא דרב ושמואל קמיפליגי?

דאיתמר:

סיכה על גבי אכסדרה:

שִׁישׁ לָהּ פְּצִימִין - כְּשִׁירָה,
אֵין לָהּ פְּצִימִין -
אֲבִי אָמַר: כְּשִׁירָה,
וְרַבָּא אָמַר: פְּסוּלָהּ.

"אֲבִי אָמַר: כְּשִׁירָה" - אָמַר: 'פִּי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם'.
"וְרַבָּא אָמַר פְּסוּלָהּ" - לֹא אָמַר: 'פִּי תִקְרָה יוֹרֵד וְסוֹתֵם'.

לִימָא: אֲבִי - כָּרַב, וְרַבָּא - כְּשִׁמוּאֵל?

אֲלִיבָא דְשִׁמוּאֵל - כּוּלֵי עֲלָמָא לֹא פְּלִיגִי.
כִּי פְּלִיגִי - אֲלִיבָא דְרַב,
אֲבִי - כָּרַב.

וְרַבָּא - עַד כָּאֵן לֹא קָאָמַר רַב הֵתֵם, אֲלֵא דְהֵנִי מְחִיצוֹת לְאֲכִסְדָּרָה עֲבִידִי.
אֲבָל הֵכָא, דְהֵנִי מְחִיצוֹת לְאוּ לְסוּכָה עֲבִידִי - לֹא.

רפ"י

שִׁישׁ לָהּ פְּצִימִין. עֲמוּדִין קְבוּעִין
בְּמַחֲצוֹתֶיהָ פְּחוֹת מִגִּי:
אֲלִיבָא דְשִׁמוּאֵל כִּי עֲלָמָא לֹא פְּלִיגִי.
כְּלוּמַר וְדָאֵי כְּדִקְאֲמַרְתָּ אֲבִי
כָּרַב וְלֹא כְּשִׁמוּאֵל דְּמוּדָה אֲבִי
דְּלִשְׁמוּאֵל פְּסוּלָהּ דְּכִיּוֹן
דְּבִאֲכִסְדָּרָה דְּהֵנֵךְ פִּיּוֹת תִּקְרָה
לְאֲכִסְדָּרָה נַעֲשׂוּ וְאִפִּיָּה אֲסַר
בְּטַלְטוּל שְׁבַת כִּי שׁ דְּלֹא מֵהֵנִי
לְעֵנִין סוּכָה דְּלֹא לְסוּכָה עֲבִידִי:
כִּי פְּלִיגִי אֲלִיבָא דְרַב. כְּלוּמַר הֵא
דְּאֲמַר רַבָּא כְּשִׁמוּאֵל וְלֹא כָּרַב
לֹא הֵיא דְרַבָּא נְמִי כָּרַב אֲמַרָה
לְמִילְתֵּיהָ וְאֲמַר לֵךְ עֵיכֵי לֹא קָא
שְׂרִי רַב לְעֵנִין שְׁבַת:
אֲלֵא דְהֵנִי מְחִיצוֹת. פִּי אוֹתָן
הַקּוֹרוֹת הַנְּתוּנִים עַל אַרְבַּעַה
עֲמוּדִים דְּאִינְהוּ פִּי תִקְרָה
לְאֲכִסְדָּרָה עֲבִידִי:
לֹא לְסוּכָה. לְשֵׁם סוּכָה אֲעִיג
דְּלֹא בְּעֵי מְחִיצוֹת לְשִׁמּוֹן כּוּלֵי
הֵאֵי מִיְהָא לֹא מְקִילֵינן:

רפ"י

16. צה, א

"רבי יוסי אומר: אם מותרין [לאותו שבת - מותרין לעתיד לבא, ואם אסורין לעתיד לבא - אסורין לאותו שבת]."

איבעיא להו:
רבי יוסי לאסור,
או:
להתיר?

אמר רב ששת:
לאסור.

וכן אמר רבי יוחנן:
לאסור.

תניא נמי הכי:
**"אמר רבי יוסי:
כשם שאסורין לעתיד לבא - כך אסורין לאותו שבת."**

17. צה, א

רש"י

במה דברים אמורים. דצריך להודיע בפרק חלון : ערובי חצירות. לעולם הוא זכות להן אבל עירובי תחומין פעמים שהוא חוב שמפסידין לרוח שכנגדה: נפרצה לכרמלית. שרי כר' יהודה דאי נמי אתי לאפוקי לבר לאו איסורא דאורייתא איכא:

איתמר:

רב חייא בר יוסף אמר: הלכה כרבי יוסי. ושמואל אמר: הלכה כרבי יהודה.

ומי אמר שמואל הכי?! והתנן:

"אמר רבי יהודה:

במה דברים אמורים: בעירובי תחומין.

אבל בעירובי חצירות - מערבין בין לדעת בין שלא לדעת, לפי שזבין לאדם שלא בפניו, ואין חבין שלא בפניו" (פא:).

ואמר רב יהודה אמר שמואל: הלכה כרבי יהודה.

ולא עוד, אלא:

כל מקום ששנה רבי יהודה בעירובין הלכה כמותו.

ואמר ליה רב הונא בגדתא לרב יהודה:

אמר שמואל, אפילו במקווי שניטל קורתו או לחייו? ואמר ליה: בעירובין אמרת לך, ולא במחיצות!

אמר רב ענן:

לדידי מיפרשא לי מניה דשמואל: כאן - שנפרצה לכרמלית, כאן - שנפרצה לרשות הרבים.

18. צה, א

רש"י

משנה

הבונה עלייה על גבי שני בתים.
וכן גשרים המפולשים - מטלטלין תחתיהן בשבת.
דברי רבי יהודה.
וחכמים אוסרין.

ועוד אמר רבי יהודה:
מערבין למבוי המפולש.
וחכמים אוסרין.

גמרא

אמר רבה:

לא תימא היינו טעמא דרבי יהודה, משום דקא סבר: שתי מחיצות דאורייתא, אלא משום דקסבר: 'פי תקרה יורד וסותם'.

איתיביה אביי:

"יתר על כן אמר רבי יהודה:
מי שיש לו שני בתים משני צידי רשות הרבים -
עושה לחי מכאן, ולחי מכאן, ונושא ונותן באמצע.
אמרו לו: אין מערבין רשות הרבים בכך!"

אמר להו:

מההיא - אין,
 מהא - ליכא למשמע מינה.

אמר רב אשי:

מתניתין נמי דיקא.

מדקתני:

"ועוד אמר רבי יהודה:
מערבין במבוי המפולש,
וחכמים אוסרין."

אי אמרת בשלמא: משום דקא סבר: 'פי תקרה יורד וסותם' - היינו דקתני **"ועוד"**,
 אלא אי אמרת: משום דקא סבר: 'שתי מחיצות דאורייתא' - מאי **"ועוד"!**?

שמע מינה.

הדרן עלך כל גגות

מתני'
על גבי שני בתים. והם בשני צידי רה"ר מטלטלין תחת העלייה דפי תקרה מכאן ומכאן יורד וסותם:
וכן גשרים המפולשים. שיש להם מחיצות מלמטה בשני הצדדים:
מערבין למבוי המפולש. הואיל ואיכא שתי מחיצות:

גמ'

דאורייתא. הלכה למשה מסיני כדאמרינן בפ"ק (דף ד.) שיעורין חציצין ומחיצות הלכה למשה מסיני והרי יש כאן ב' מחיצות משני הבתים דאי לאו משום פי תקרה לא הוה שרי:
יתר על כן וכו'. רישא דברייתא אחד חלון שבין שני בתים ואחד חלון שבין שתי חצירות וגשרים ונפשות ורה"ר המקורה מטלטלין תחתיהן בשבת דברי ר' יהודה יתר על כן אמר רבי יהודה דאפילו רה"ר גמורה ואין שם תקרה למימר יורד וסותם שרי בשתי מחיצות של שני צידי רה"ר:

מההיא אין. מצית למשמע דשתי מחיצות דאורייתא אבל ממתני לא שמעינן לה דטעמא משום סתימת פי תקרה הוא:
מתני' נמי דייקא. דאית ליה לרבי יהודה שתי מחיצות דאורייתא:

אי אמרת בשלמא. טעמיה דר' יהודה דקמייתא משום דשתי מחיצות דאורייתא היינו דקתני ועוד זו דמשמע ועוד זו אע"ג דליכא פי תקרה מתיר ר' יהודה משום האי טעמא אלא אי אמרת טעמיה בקמייתא משום פי תקרה מאי ועוד הא במבוי ליכא פי תקרה לשון אחר מתני נמי דייקא כרבה דטעמא דקמייתא משום פי תקרה הוא וה"ג אא"ב דטעמא דר"י בקמייתא משום דקסבר פי תקרה יורד וסותם ובתרייתא משום שתי מחיצות היינו דקתני ועוד זו מתיר רבי יהודה ואע"ג דליכא פי תקרה משום שתי מחיצות אלא אי אמרת קמייתא נמי משום שתי מחיצות מאי ועוד היא היא ופשיטא דמערבין ראשון שמעתי ואית דגרסי כלישנא בתרא ומסתברא כוותייהו: